Seinäjoella, maanantaisin

Yksityisnumeron hinta 1:—

Haapalainen

sivulla 6

LAKEUDEN SANA

Kultaseppä Bruno Keturi

Seinä BK joki

Edullisin palkintojenkin ostopaikka.

Numero 2 *Isänmaallinen viikkolehti* **7. XI. 1932**

Tuoreimpia tietoja

Lützen

Suurjuhlia eilen Saksassa, Ruotsissa ja meillä.

Kenr. Mannerheim toi loistoisan tervehdyksen.

Helsingissä Helanen: kohotkoon valtava Hakkapeliittapatsas!

Juhlat Lützenissä.

Lützen, 6. 11. STT. Muistopäivä alkoi suurin juhlallisuuksin. Koko pieni kaupunki oli runsaasti liputettu ja kaikki asukkaat olivat liikkeellä kaupungilla. Saksalaisia, ruotsalaisia ja suomalaisia vieraita saapui n. 2,500 kokoontuen klo 10 raatihuoneen ympärille. Kirkontornista soitettiin ruotsalaista koraalia. Läsnä olivat m.m. Ruotsin kruununprinssi Kustaa Aadolf ja kruununprinsessa, Suomen edustaja kenraali Mannerheim seurueineen, Saksan valtakunnanhallituksen edustajat y.m. Kenraali Mannerheim ja kruununprinssipari otettiin vastaan kunnianosoituksin pormestari Meyerin johdolla. Aamiaisen jälkeen ajettiin autoilla taistelukentälle, jonka pieni kappeli oli juhlajoukkoa täynnä. Kirkossa saarnasi Stregnäsin piispa. Liturgien joukossa oli m.m. tuomiorovasti J. A. Mannermaa Oulusta. Saksan puolesta pidettiin puhe, jossa kiitettiin suomalaisten ja ruotsalaisten avusta sodassa evankeelisen uskon puolesta. Tilaisuudessa laulettiin m.m. "Jumala onpi linnamme".

Kirkosta mentiin Kustaa II Aadolfin muistokivelle, jossa suoritettin seppelten lasku. Hetki muodostui loistavaksi juhlaksi. Laulua esitti ruots. kuoro "De svenska". Kruununprinssi laski seppeleen Ruotsin kuninkaan puolesta ja soitettiin Ruotsin kuningashymni. Senjälkeen laski Suomen tasavallan presidentin ja hallituksen seppeleen kenraali Mannerheim. Puhetta kuunteli juhlayleisö tarkkaavasti. Puhe kuului:

Kenr. Mannerheimin puhe.

Kaukaisesta Pohjolasta olemme tulleet tänne Lützeniin esittämään Suomen kunnioituksen kuolemattomalle sankarille, rakastetulle kuninkaalle ja siunaamaan niiden esi-isien muistoa, jotka rintarinnan veljien ja uskonheimolaisten kanssa taistelivat ja vertaan vuodattivat hänen voitollisten lippujensa alla. Näillä kentillä tarina kertoo suomalaisten ratsumesten eräänä usvaisena marraskuun päivänä verellään lunastaneen sen pyhän maan, jolla heidän kuninkaansa oli kaatunut. Näillä samoilla seuduilla kypsyi — tuskin 100 vuotta aikaisemmin — ajatus, joka Suomen kansalle antoi sen omalla kielellä julistuksen, jonka avulla se oli saava puhdistetun uskon ja voimia valittamatta vuosikymmeniä pitää lippujen alla jopa 20,000:kin miestä ja auliisti täyttää rivien aukot, ja kuitenkin tällä kansalla oli vain 300,000 miestä, naista ja lasta. — Vuosisadat kiitävät ohitse ja katoavat. Aika tasoittaa ja sovittaa. Hengen ja työn suurmiehet, jotka kerran ohjasivat kansojen kohtaloita ja epäitsekkäästi uhrautuivat korkeiden päämäärien hyväksi, loistavat koskaan sammumattomien soihtujen tavoin yli pimeyden ihmiskunnan pitkällä tiellä henkistä kasvua ja täydellistymistä kohti. Kustaa II Aadolfissa, sotapäällikössä ja miehessä, maan vaurastumisen edistäjässä ja sen itärajan turvaajassa Suomen kansa vielä tänä päivänäkin kunnioittaa miehekkyyttä sen jaloimmassa ilmenemismuodossa: tahdonvoimaa, ajatuksenlentoa, tarkoitusperien puhtautta ja nöyrää uskoa.

Ohimarssi.

Kenraali Mannerheimin puheen jälkeen laulettiin Maamme. Seppeleitä laskivat vielä m.m. Saksan valtakunnanhallitus, Suomen ja Ruotsin armeijat. Juhlan muistokiven ääressä päätyttyä Saksan valtakunnan puolustusjoukkojen kunniakomppania sekä juhlassa olevien sotilasjärjestöjen ja yhdistysten edustajat suorittivat marssin kruununprinssi Kustaa Aadolfin ja kenraali Mannerheimin ohitse.

Tukholmassa loistojuhla.

Tukholma, 6. 11. STT. Sunnuntaina klo 1,30 alkoi Ritariholman kirkon edustalla koulunuorison ja ylioppilasosakuntien sekä muiden järjestöjen suuremmoinen marssi Kustaa II Aadolfin sarkofagin ohitse. Tilaisuudessa olivat läsnä m.m. suomalaisten Lützenin kentällä taistelleiden jälkeläisten lähetystö, joka laski sarkofagille seppeleen. Suomen ruotsalaisten koulujen puolesta laskettiin hopeakilpi. Klo 5 alkoi linnan pihalla suuremmoinen juhlallisuus, jossa olivat läsnä kuningas ja kuninkaallisen perheen jäsenet. Kuningas kohotti eläköönhuudon Kustaa II Aadolfin muistolle. Pihalta avautui silmien eteen juhlallinen näky soihtuineen, jotka loimusivat myös Kustaa II Aadolfin muistopatsaan ympärillä neljän obeliskin huipulta. Noin 2,000 soihtua paloi 20 km. pituisella ranta-alueella ja linnaa valaisi 80 valonheittäjää. Soihtukulkue marssi patsaalle suoma-

Jatko 6 sivulla.

Ahlberg-

KILPAILLUT TAMPEREELLA. MYÖS RESCH MUKANA.

Tampereen Voimailuseuralla oli "kansainväliset" nyrkkeilykilpailut lauantaina ja eilen. Palkinnot jakaantuivat seuraavasti:

Kärpässarja: 1) Ilander KIF. 2) K. Sulander TVS.

Kääpiösarja: 1) S. Caven SV. 2) K. Björklund, KIF. 3) E. Bergman, TUL.

Höyhensarja: 1) Å. Karlsson, HAK. 2) E. Himmelroos, TVM. 3) O. Mäki, TVS.

Kevytsarja: 1) V. Resch, VN. 2) L. Gustafsson, HAK. 3) V. Backman, Hyv. Tahko.

Välisarja: 1) O. Saari, HAK. 2) A. Lahtinen, TUL. 3) S. Nieminen, TVS.

Keskisarja: 1) B. Ahlberg, HAK. 2) A. Järvinen, KIF. 3) M. Hyvärinen, HAK.

Raskas keskisarja: 1) K. Sandgren, KIF. 2) Å. Blomberg, TUL.

Alokkiden höyhensarja: 1) R. Sederqvist. 2) E. Sallinen. 3) K. Konttila.

Saksassa

toimitettin eilen valtiopäivävaalit rauhallisesti.

Berlini, 6. 11. STT. Tänään suoritettiin viidennet suurvaalit Saksassa tänä vuonna. Valtiopäiville oli valittava uudet edustajat syyskuussa dramaattisissa olosuhteissa hajoitettujen valtiopäivien tilalle. Vaalitaistelu oli tähänastisista rauhallisin, sillä puolueet olivat välttäneet rajuja kiihoituspuheita. Ainoastaan radikaalisemmat voimat olivat kalastaneet ääniä suuremmassa mitassa. Vaalien johdosta oli väkijuomakielto saatettu voimaan jo lauantaina Berlinissä ja ympäristössä. Poliisi oli kuitenkin hälytysvalmiina koko päivän viimeistä miestä myöten. Vaalitaistelussa oli nyt 22 puoluetta. Äänestäjien määrä oli 44,5 milj., kun se viime heinäkuun vaaleissa oli 44,3 milj. Äänestys alotettiin klo 9 aamulla ja päättyi klo 6 ip.

Kordelin-

stipendien jako toimitettiin eilen.

Apurahoja saivat m.m. seuraavat henkilöt ja yhtymät: tri A. Apajalahti 20,000 mk., tri V. Seiro 20,000 mk., prof. A. R. Cederberg 15,000 mk., tri K. Jäntere 25,000 mk., tri L. Vennervirta 20,000 mk., tri E. S. Tomula 20,000 mk., tri G. Järnefelt 20,000 mk., ins. E. J. Helle 20,000 mk., khra E. Liljeblad (Afrikassa) 25,000 mk., Suomen Tiedeakatemia 70,000 mk., Duodecim 15,000 mk., Suom. Lakimiesyhdistys 10,000 mk., Kansantaloudellinen Yhdistys 10,000 mk., Kotikielen Seura 5,000 mk., Suomalais-Ugrilainen Seura 30,000 mk., prof. O. Manninen 40,000 mk., kirjailijat Heikki Meriläinen, Uuno Kailas, Ilmari Kianto ja Artturi

Jatko 6 sivulla.

KÄYTTÄKÄÄ KOTIMAISIA TUOTTEITA!

Suosittelemme ensiluokkaisia valmisteitamme, kuten

Rekiterästä

INHA

RAUTAA
TERÄSTÄ
HEVOSENKENKIÄ
SUKSISAUVAN PIIKKEJÄ
RATAKISKONAULOJA
ERISTIMENKOUKKUJA
PULTTEJA
NIITTEJÄ

INHA

INHAN TEHDAS OSAKEYHTIÖ, Inha.

Suuren asian puolesta

Lakeuden Sanalle kirj. Vanhemman suunnan laestadiolainen

Kun Raamatussa puhutaan viimeisen ajan merkeistä, niin sanotaan silloin ilmaantuvan sellaisia ihmisiä, jotka vastoin tuntoaan kieltävät elävän ja korkean Jumalan olemassaolon. Ilmestyskirjassa mainitaan niiden paljoudesta, että se on lukuisampi kuin meren santa. Niiden sanotaan astuvan maan avaruuteen (siis kaikkialle) ja viimein piirittävän pyhäin leirin j.n.e. Apostoli Pietari kirjoittaa, että nämä ihmiset esiintyvät pilkkaajina ja omain himojensa jälkeen vaeltavina sekä sanovat: Kussa on lupaus hänen tulemisestansa? Vielä puhutaan Raamatussa niiden erikoisesta rohkeudestakin, että ne uskaltavat ajat ja lait muuttaa.

Nämä ennustukset ovat jo siinä määrin alkaneet toteutua meidänkin maassamme, että senkaltaisia ihmisiä on alkanut astua julkisesti näyttämölle, jotka aivan erikoisella raakuudella koettavat tehdä valheeksi elävän Jumalan olemassaolon, selittäen sen olevan ainoastaan porvarillisen yhteiskunnan kurituspiiskan, jolla se koettaa pidättää maailman köyhälistöä avuttomana pysymään kurjuuden haudassa.

Nämä ihmiset, joita nimitetään kommunisteiksi, ovat viime aikoina koettaneet perustaa lujan yhteisrintaman kaiken uskonnon ja jumalanpalveluksen hävittämiseksi maassamme, mutta nähdessään terrorinsa vanhemman väen keskuudessa menevän osittain hukkaan, syystä, että uskonnon korkeat vaikutukset ovat heihin juurtuneet, ovat nämä julmurit ottaneet täydellisen kokeen maamme nuorisoon, ja mikäli viime aikoina on tultu huomaamaan, ovatkin he siinä onnistuneet löytämään toivomansa hyvän maaperän. Toivoen saavansa paremman yhteisymmärryksen Jumalan nimen pilkkaamisessa ja uskonnon häpäisemisessä, perustivat kommunistijohtajat n.s. "nuorisojärjestöjä", joissa he katsoivat sopivaksi antaa aivan aakkosellista erikoisopetusta Jumalan olemassaolon turhaksitekemisessä sekä siinä onnistuttuaan myöskin yhteiskuntajärjestyksen tuhoamisessa. Uskonnosta vapautumiseen ottivat he lisäpuolustukseksi nykyisin voimassaolevan uskonnonvapauslain.

Ei ole ensinkään ihme, jos nuorukaiset, etenkin työläisten ja huonompiosaisten lapset uskollisten kommunistijohtajien koulupenkillä ollessaan tunsivat saavansa ainoaa ja oikeaa opetusta kuultuaan, että kun ihminen lakkaa "vanhasta ylimuistoisesta uskontohumbuugista ja olemattoman Jumalan pelkäämisestä", niin saa palkakseen porvarin lihavan omaisuuden sekä yhteiskunnassa veljeyden ja tasaarvoisuuden. Lisäksi ei koskaan tarvitse peljätä turhantakia ijankaikkista kadotusta. Sukupuolielämä, avioliitot, tulevan sukupuolen joko toivottu tai toivomaton kohtalo muuttuu kaikin puolin aivan erikoisen käytännölliseksi. Edelleen kommunistijohtajat tässä katsoivat tulevaisuuden kaukosilmällä ja näkivät, että kun nuorisomme kerran kadottaa kaiken jumalanpelon ja kunnioituksen, niin sitten suurempina ovat valmiit keinolla millä tahansa hävittämään kaiken sen, mitä jumalanpalvelukseksi nimitetään.

Mutta harvemmille lienee vieläkään oikein selvinnyt, niin perin vakava kuin se onkin, kommunistien hirmuinen ja julma viha Jumalaa ja Kristuksen evankeliumia kohtaan. Tämän on viime aikoina tullut hyvin huomaamaan heidän julkisen sanansa kautta annetuissa julistuksissa, keskustelujen uhkauksissa ja vielä katkerammin heidän salaisten kokoustensa pöytäkirjoissa. Kristityt ovat kyllä kaikkialla Herran hengen avulla nähneet kommunisteista, että he juuri ovat Raamatussa ennustettu kristillisyyden vainoojalauma.

Kun Lapuan Liike 1930 ampui kuolettavan iskun kommunistiseen ruumiiseen ilmoittaen ohjelmansa päänumerona sen, ettei lakeuden kansa, joka on herännyt ja Jumalaa pelkääväinen, kärsi sitä, että täällä punaisissa paidoissa Jumalaa ja Kristuksen evankeliumia pilkataan, sekä kun vielä kommunistiset kirjapainot lakkautettiin, osa työväentaloja suljettiin ja kansanmarssilla yhteinen isänmaallisuus

Jatk. siv. 5.

Isänmaallinen

kansanliike ja talonpoikaisväestö

Vuoden 1930 valtava kansannousu alkoi maamme talonpoikaisen väestön keskuudesta. Talonpoikaismarssin kautta lausui suomalainen talonpoika lujan ja painavan sanansa vallanpitäjille, että kommunismi on maasta viimeistä piirtoa myöten hävitettävä. Se oli myöskin tuomio edellä vallinneesta sokeasta ja löyhäkätisestä politiikasta, jonka turvin maanpetturit olivat päässeet soluttautumaan valtakunnan tärkeimpiin asemiin. Talonpojan terveenä säilynyt, suoraviivainen isänmaallinen ajattelu paljasti sen mataluuden, joka vallitsi poliittisessa elämässä, uhaten sumentaa isänmaalliset käsitteet ja hävittää ne arvot ja saavutukset, joiden puolesta vapaussodassa oli taisteltu. Väestössä, joka elää maasta, lähellä luonnon tervettä elämää, on voimakas itsesäilytysvaisto, joka herkästi reagoi tuhovoimia vastaan. Tältä pohjalta kansanliike alkoi ja siltä pohjalta se jatkuu niin kauan, kunnes maa on puhdistettu sitä tuhoavista tekijöistä. Isänmaallisen kansanliikkeen periaatteet eivät aluksi eivätkä myöhemminkään ole olleet kamarissa ajateltuja teorioita, eivätkä poliittisten laskelmain tai itsekkäitten etu- ja luokkapyyteitten sanelemia ohjelmia, vaan isänmaan tulevaisuudesta huolestuneen kansan voimakasta ja suoraa pyrkimystä turvaamaan maan uhreilla ostettu vapaus, vapauttamaan se sitä uhkaavasta kuolemansairaudesta ja saattamaan kunniaan pyhät isänmaalliset elämäntekijät.

Luonnonlain pakolla täytyi kansanliikkeen syntyä ja temmata mukaansa juuri maan talonpoikainen väestö. Isänmaan myömistä viholliselle ei rauhallisin mielin voitu katsella siellä, missä korvelta valloitettu, isiltä peritty maa on kallis, työtä ja rakkautta vaativa. Talonpoikaisväestö on vakavamielistä kansaa; sen täytyi nousta niitä vastaan, jotka vetivät lokaan isien uskon ja tahtoivat sen hävittää kasvavasta polvesta. Jolla on oma pelto, sille on omistusoikeus pyhä asia. Luokkataistelu on vieras suomalaiselle talonpojalle, joka on työmies itsekin ja jonka poikia tai pojanpoikia suomalaiset virkamiehet ovat.

Kansanliikkeen kautta on kansamme saanut annoksen uutta, tervettä suomalaista voimaa, selvyyttä ja suoruutta isänmaalliseen ajatteluun, uutta puolustustahtoa ja sitä lujuutta, joka ei "houkutuksista helly eikä uhkauksista nöyrry". Tämän on se saanut lähinnä talonpoikaiselta kansalta.

Monet kansanliikkeen "ymmärtäjät" selittävät, että se on tehtävänsä tehnyt sen jälkeen kun se on hankkinut kommunistilait ja julkinen maanpetos on saatu ehkäistyksi. Kansanliikkeen vastustajat taasen eivät ole koskaan nähneet siinä muuta kuin edesvastuuttomien ainesten mellastelua jopa valtiopetossuunnitteluja. Historia on ikänaan antava siitä puolueettoman tuomion ja erottava olennaisen epäolennaisesta. Historiaan ei kansanliike vielä kuulu, se elää nykyisyydessä ja pyrkii voimakkaasti tulevaisuuteen. Sen tehtävät eivät ole laajentuneet, vaan sen ote on syventynyt. Samalla linjalla, jonka etualalla selvänä ja räikeänä oli kommunismi, on takana marxilainen sosialismi. Se on jo opettanut ja opettaa kansan näkemään, mikä vaara on maalle kansainvälinen marxilainen sosialismi. Sen vastapainona tahtoo kansanliike kohottaa kunniaan kansallisen voiman ja siltä linjalta, jolta kansainväliset luokkavihaa lietsovat, isänmaallista ja uskonnollista ajatustapaa vieroksuvat voimat on pyyhkäisty pois, avata tien suurempaan ja eheämpään Suomen tulevaisuuteen. Ja siltä tieltä se aina uskoo löytävänsä suomalaisen talonpojan marssimasta.

Kansanliikkeen vastustajat ovat tehneet kaikkensa riistääkseen siltä sen ydinaineksen, talonpoikaisväestön. Monet puoluejohtajat, jotka kansanliikkeen voitossa ovat — aivan oikein — nähneet oman häviönsä, ovat ottaneet kansanliikkeen tuhoamisen suorastaan elämäntehtäväkseen. Missä imartelu ei ole auttanut, siellä on käytetty pelottelua. On vedottu luokkahenkeen, koetettu ylläpitää vanhain historiallisten vääryyksien aiheuttamaa herravihaa ja ennen kaikkea käytetty hyväksi talonpoikaisväestön taloudellista ahdinkotilaa. Kansanliike ei ole milloinkaan koonnut joukkojaan suurilla helppohintaisilla lupauksilla, se on vaatinut uhrautumista ja velvollisuudentuntoa. Se tuntee maanviljelijäin ahdinkotilan ja tukee jokaista rehellistä pyrkimystä sen voittamiseksi.

Talonpoikaisväestöä on koetettu kannustaa taisteluun kuviteltuja vaaroja ja vastustajia vastaan sotahuutoina laillisuus, kansanvalta ja parlamentarismi, niinkuin ei tässä maassa olisi vaaroja kuvittelematta niitä sinne, jossa niitä ei ole. Kansanliike on avannut kansan silmät näkemään todelliset vaarat ja kutsunut miehet taisteluun sinne, jossa muureihin on aukkoja revitty. Siinä on sen "rikos".

Kansanliike ei pälyile ympärilleen voittaakseen yhden ja toisen kannattajan itselleen, sillä se tietää kansan heränneen omaperäiseen isänmaan asioiden arvosteluun ja terveellä vaistollaan ja suomalaisen sydämen ohjaamana löytämään oikean tien. Ja kun talonpoikaisväestö muodostaa sen ydinaineksen, voi maa olla varma, että se elää sortoaikojenkin läpi.

R. A.-K.

RUOTSI-SUOMEN ARMEIJA JA 30-VUOTINEN SOTA

Suomalaiset ratsumiehet Euroopan taktillisina oppimestareina

Lakeuden Sanalle

Kapt. Santavuori

Uuden ajan alkupuolella tapahtui useimmissa valtioissa valtiovallan keskittyminen. Yksityiset ritariarmeijat lakkasivat ja kuninkaat pyrkivät hankkimaan itselleen pysyväisen sotajoukon valtiollisen politiikkansa tueksi. Armeijat olivat tavallisesti palkka-armeijoita, joiden vahvuus tietenkin johtui asianomaisen hallitsijan rahapussin paksuudesta. Kun hallitsijat eivät useastikaan olleet asiantuntijoita sotilasalalla, ottivat he urakoitsijoikseen jonkun tunnetun sotapäällikön, joka kävi sotaa yksityisenä afäärinään. Tällainen "urakoitsija" oli 30-vuotisen sodan aikana Wallenstein, Friedlandin herttua. Hän oli sen suuren "armaadan" luoja ja organisaattori, joka Saksan—Itävallan keisarin puolesta kävi sotaa Ruotsi—Suomea vastaan.

Wallensteinin armeija oli aikaan ja olosuhteisiin nähden erinomainen. Ammattilaisarmeijana sen koulutus oli korkealla tasolla ja kuri hyvä. Ne "ryövärihistoriat", mitä sen julmuuksista kerrotaan, ovat suurimmaksi osaksi ajalle ominaisten poliittisten lentolehtisten aiheuttamia. Mutta sillä oli kuitenkin värvätyn armeijan heikkoudet, isänmaanrakkauden ja kansallistunnon puute. Upseeristo oli varsin epäkansallista. Kotimaisten saksalaisten ja itävaltalaisten ohella siellä oli melkein puoliksi italialaisia, espanjalaisia, alankomaalaisia y. m. Miehistöstä oli jokseenkin puolet kotimaista ainesta.

Keisarillisen armeijan taktiikka oli n.k. espanjalaista. Jalkaväki oli ryhmitetty suuriin kömpelöihin neliöihin, valtaviin nelikulmaisiin ihmismassoihin, aseinaan pitkät keihäät. Nelikulmioitten kussakin kärjessä oli pienemmät neliöt, jotka muodostettiin ampujista. Sanomattakin on selvää, ettei tällä tavalla järjestetyllä jalkaväellä ollut suurtakaan tulivoimaa. Niinpä voi vain 3 % miehistöstä yhtaikaa ampua. Nelikulmia, tai niinkuin sitä kutsuttiin, tertia, noudatti niin sanoakseni linnoitusopillisia periaatteita. Suuren keihäsmiesneliön kärjissä olevat pikkuneliöt voivat ampua sivustatulta; niinkuin ainakin linnakkeista, jotka pistivät esiin linnoituksen muurista, voitiin pyyhkäistä pitkin muurien edustaa ja vallihautoja. Tällaisen muodon oli ensinnä unkarilainen jalkaväki omaksunut otellessaan turkkilaista ratsuväkeä vastaan, joka hajajärjestyksessä taistellen pakoitti jalkaväen turvaamaan itsensä kaikille puolille yhtäaikaa. Raskaitten nelikulmioitten isku oli painava ja voimakas, mutta liike muuten kömpelöä ja mahdollisuudet muotojen mukauttamiseen tilanteen mukaan kokonaan olemattomat.

Keisarillisen ratsuväen taistelutapaa kutsuttiin nimellä caracole. Se tapahtui siten, että useaan riviin ryhmitetty ratsuväki ratsasti käyntiä vihollista kohti, pysähtyi 30—40 metrin päähän siitä, jolloin ensimäinen rivi ratsasti jonkun askeleen eteenpäin ja laukaisi pistoolinsa vihollista kohden. Ammuttuaan se karautti laukassa vasemmalle ja oikealle ja ratsasti rintaman taakse muodostaen viimeisen rivin. Toinen rivi teki nyt saman manööverin, senjälkeen kolmas j.n.e. Taistelutapa oli siis varsin passiivinen ja jätti tykkänään hyväksikäyttämättä ratsuväen taisteluvoiman tärkeimmät puolet, nopeuden ja massaiskun. Pappenheimin tunnetut "hyökkäykset höllin ohjin" Breitenfeldin luona ovat siis mielikuvituksen tuotetta.

Keisarillisen armeijan tykistö oli hyvä ajan olosuhteisiin katsoen. Tykkiväki oli siviiliväkeä, teknikkoja ja muita seilaisia. Tykit ampuivat tavallisesti jalkaväkirintaman edessä, ammuksinaan pyöreät rautakuulat ja räjähtävät kraanaatit. Ruotsi—Suomen tykistön tulinopeutta 4 laukausta tunnissa, pidettiin niihin aikoihin ilmiömäisenä.

Ruotsi—Suomen armeija oli niihin aikoihin organisatooriselta ja tekniilliseltä järjesteiyltään Euroopan parhain. Sen oli kehittänyt lopulliseen valmiuteensa Kustaa Vaasan ja Eerik XIV työn jatkaja Kustaa II Aadolf. Ensinnäkin armeija perustui yleiseen asevelvollisuuteen, vaikka ei tosin nykyaikaisessa mielessä. Siten sillä jo oli kansallinen leima. Jalkaväki oli ryhmitetty eskadroonittain prikaadeiksi, joissa keihäsmiehet ja ampujat olivat keskinäiseen asentoonsa nähden helposti liikutettavissa. Yksinkertaiset muodot saivat aikaan sen, että kokonaista 47 % jalkaväen lukumäärästä voi yhtäaikaa ampua, mikä oli ajan oloissa jotakin vallan ennenkuulumatonta.

Ratsuväki oli värvättyä, mutta kansallista. Ratsutilallinen sai tilansa verovapaaksi ja vapautui siten aatelisherrojen mielivallasta, mikä oli hyvin huomioonotettava seikka tänä läänityslaitoksen aikakautena. Ratsuväessä palvelivat siis varakkaat, itsetietoiset talonpojat. Erikoista oli Suomen ratsuväessä juuri sen korkea kansallinen henki.

Ruotsi—Suomen tykistö oli aikakautensa tekniikan "viimeinen huuto". Edellä on jo mainittu sen suuri tulinopeus, 4 laukausta tunnissa. Kahdeksan laukauksen jälkeen täytyi tykin antaa perusteellisesti jäähtyä. Niin sanottuja nahkakanuunoita ei enää 30-vuotisessa sodassa käytetty. Ne havaittiin jo Puolan sodassa eepäkäytännöllisiksi ja korvattiin kevyillä "rykmentin tykeillä", joita voitiin mukavasti kuljettaa maastossa.

Usein kuulee ihmeteltävän sitä, miten Ruotsi—Suomen joukoilla saattoi Saksassa olla niin suurta menestystä. Mutta on pidettävä mielessä kaksi seikkaa. Ensiksikin oli keisarillinen armeija, niin hyvä kuin se ajan katsantokannan mukaan olikin, jo ajastaan ja teknillisestä kehityksestä jälkeenjäänyt. Toiseksi ei Ruotsi—Suomen armeija suinkaan ollut mikäen uusi tulokas Euroopan sotanäyttämöillä. Päinvastoin. Ruotsi—Suomen armeija oli luotu nykyiseen muotoonsa Puolan sodissa, ja se saa ennen kaikkea kiittää puolalaista ratsuväkeä siitä, että sen jalkaväen tulivoima ja ratsuväen iskuvoima tulivat yllätyksinä keski-eurooppalaiselle taktiikalle. Puolan sodissa kehittyi suomalainen ratsuväki monen raskaan tappion jälkeen aito hakkapeliittamaiseen kukoistukseen. Se omaksui uuden taistelutavan, joka käytti hyväkseen ratsuväen taisteluvoiman luonteenomaisimmat puolet, nopeuden ja hurjan iskun kylmin asein. Se ratsasti noin 50—60 askeleen päähän vihollisesta, etu-rivi laukaisi pistoolinsa, ja sitten käytiin kylmin asein, kotoisten kyläseppien takomin miekoin, täyttä kiitoa vihollisen kimppuun. Tämä oli jotakin uutta. Me suomalaiset voimme siis ylpeillä jostakin vielä suurimerkityksellisemmästä kuin hakkapeliittamaineestamme: me olemme olleet Euroopan ratsuväen taktillisina oppimestareina viitoittamassa tien uuteen taistelutapaan, joka ei vieläkään ole kokonaan menettänyt merkitystään, ja jonka Fredrik suuri ja Napoleon kehittivät edelleen maailmanmaineeseen. — Tässä yhteydessä on syytä pitää mielessä suomalaisten kyläseppien takomat miekat, jotka täysin todistettavasti olivat kuuluja muuallakin kuin kotimaassaan. Tunnetut sotapäälliköt tilasivat niihin aikoihin miekkansa Suomesta, kun tahtoivat saada oikein hyvän hukarin. Seppo Ilmarisen taito ei siis ollut maasta mennyt. Edelleen on syytä pitää mielessä, että Puolan sotaan otti osaa melkein yksinomaan suomalaista ratsuväkeä. V. 1626 löi 3,000 suomalaista Wallhofin tappelussa 7,000 puolalaista. Meille ei soveltunut keski-eurooppalaisen karakolointi. Hevonen ei soveltunut mihinkään taiteellisiin temppuihin, mutta suoraan ja silmittömään iskuun se kelpasi. Pistoolit olivat epäluotettavia, mutta suomalainen teräs purri, ja tappelijaveri vaati päästä käsirysyyn ja ratkaisuun.

Ruotsi—Suomen armeijalla oli, sen tullessa Saksan sotanäyttämölle, siis kolme yllätystä mukanaan. Ne olivat jalkaväen suuri tulivoima, ratsuväen uusi taistelutapa "atakki", sekä tykistön suurempi kehittyneisyys. Kustaa II Aadolfin voittojen salaisuus oli siis hänen paremmassa taistelutekniikassaan, eikä niinkään taktiikassa. Sodan johtajana, strateegina hän sensijaan oli erinomainen. Hänen suuruuttaan tässä suhteessa ei ole aina täysin ymmärretty. On esimerkiksi moitittu sitä, ettei hän Breitenfeldin taistelun jälkeen marssinut suoraan Wieniin ja pakoittanut keisaria rauhaan. Mutta lähempi sotahistoriallinen tutustuminen olosuhteisiin antaa selvästi ymmärtää, että sellainen toiminta olisi ollut mahdotonta. Kustaa II Aadolf olisi tehnyt itsensä syypääksi raskaaseen erehdykseen, jos hän olisi marssinut etelään muodostamatta itselleen kunnollista operatiotukialuetta. Tässä suhteessa hänen toimintansa suuresti muistuttaa Aleksanteri suurta, mutta Aleksanterin taktillista älyä ei hänellä sensijaan ollut. Hän ei johtanut sotajoukkoansa siinä mielessä kuin Aleksanteri, eikä hänellä ollut sellaista kuvaa taistelun rakennelmasta ja sen peruselementeistä kuin suurella makedonialaisella, puhumattakaan kaikkien aikojen etevimmästä sotapäälliköstä Hannibalista.

Oleellinen tekijä Kustaa II Aadolfin menestyksessä oli myös hänen luomansa mainio sotilaskuri.

Marraskuun 6 päivää emme me suomalaiset siis vietä yksinomaan sankarikuninkaamme kuolinpäivänä. Se merkitsee meille samalla sotilaallisen suuruutemme merkkipäivää. Se luo uskoa siihen ajatukseen, että vielä meidän päivinämmekin me voimme voittaa ylivoimaisen vihollisen, jos meillä on puolellamme laadullinen paremmuus, luja kuri ja häikäilemätön hyökkäyshenki, jos meillä on ne samat ominaisuudet, jotka hakkapeliittain miekkojen kärjissä löysivät tiensä Venäjälle, Puolaan, Saksaan, Hollantiin, ja tekivät meidät tunnetuiksi mainiona sotilaskansana.

henkeen, koetettu ylläpitää vanhain historiallisten vääryyksien aiheuttamaa herravihaa ja ennen kaikkea käytetty hyväksi talonpoikaisväestön taloudellista ahdinkotilaa. Kansanliike ei ole milloinkaan koonnut joukkojaan suurilla helppohintaisilla lupauksilla, se on vaatinut uhrautumista ja velvollisuudentuntoa. Se tuntee maanviljelijäin ahdinkotilan ja tukee jokaista rehellistä pyrkimystä sen voittamiseksi.

Talonpoikaisväestöä on koetettu kannustaa taisteluun kuviteltuja vaaroja ja vastustajia vastaan sotahuutoina laillisuus, kansanvalta ja parlamentarismi, niinkuin ei tässä maassa olisi vaaroja kuvittelematta niitä sinne, jossa niitä ei ole. Kansanliike on avannut kansan silmät näkemään todelliset vaarat ja kutsunut miehet taisteluun sinne, jossa muureihin on aukkoja revitty. Siinä on sen "rikos".

Kansanliike ei pälyile ympärilleen voittaakseen yhden ja toisen kannattajan itselleen, sillä se tietää kansan heränneen omaperäiseen isänmaan asioiden arvosteluun ja terveellä vaistollaan ja suomalaisen sydämen ohjaamana löytämään oikean tien. Ja kun talonpoikaisväestö muodostaa sen ydinaineksen, voi maa olla varma, että se elää sortoaikojenkin läpi.

R. A.-K.

Eripuraisuus—

kansamme tuhohyönteinen

Itsenäisyytemme täyttää pian 15 vuotta. Pelottavassa määrässä näyttävät sen raskaat luunaat unohtuvan. Tätä osoittavat ainakin viime vuosien sisäpoliittiset tapahtumat maassamme. Valitettavasti vapaussotamme opetukset ovat langenneet sellaiseen maahan, jossa niillä ei ole riittävästi elämisen mahdollisuuksia. Se Suomen porvarillinen kansa, joka Jaakko Ilkan tavoin tyhtyi omin voimin luomaan itselleen oikeuksia, on jakautunut leireihin. Onpa monta vapaussoturia unohtanut isänmaansa velvoitukset. Heistä on tullut myyriä, jotka kaivavat maata itsenäisyytemme alta.

Heti vapaussodan jälkeen olisi kommunismi pitänyt perusteellisesti kukistaa maastamme. Näin ei kuitenkaan tehty, vaan saivat sen edustajat istua täysivaltaisina maan eduskunnassa. Kun kommunismin pyrkimykset kävivät yhä julkeammiksi, nousivat isänmaalliset kansalaiset Vihtori Kosolan johdolla kukistamaan sitä. Työ oli vaikeaa, koska sen kukistamismahdollisuuksia puuttui. Äärimmäisten ponnistusten jälkeen lopulta eduskunta hyväksyi suojeluslait tasavallamme turvaksi.

Kommunismin kukistamistyössä saatiin kokea, että monet kuuluisat itsenäisyysmiehet olivat muuttaneet kantaansa, mahdollisesti rahan, näköpiirissä kangastelevien virkojen tahi suorastaan puolueelämän sokaisemina. He olivat nyt valmiit tuomitsemaan itsenäisyytemme puolesta nousseet kansalaisemme. Mäntsälän tapaukset paljastivat monien todellisen minän. Kaksinaamaiset katsoivat parhaaksi kääntää selkänsä kansanliikkeelle. Osa jäi kuten "Saturnus" pyörimään renkaassa tietämättä ratkaista, mikä kannanotto tällä kertaa olisi terveellisin.

Nuo kaksinaamaiset kansalaisemme ovat juuri niitä, joista on tullut itsenäisyytemme tuhohyönteisiä. Heidän tarkoituksenaan onkin vain olla kulloinkin vallitsevalle suunnalle mieliksi. Paljon vaarattomampia ovat sellaiset henkilöt, jotka jyrkästi edustavat jotain suuntaa, olipa se sitten vaikka kommunismi. Heistä tietää, mitä he todella ovat. Harvinaisia eivät ole sellaisetkaan henkilöt, jotka varmasti edustavat jotain puoluetta, mutta eivät julkisesti uskalla paljastaa kantaansa. He ovat naamioineet erehdyttävän hyvin itsensä.

Keskinäinen eripuraisuutemme ei olisi läheskään niin vaarallista, jos puoluerajat olisivat selvät. Rajapyykeillä häilyvät ovat niitä, jotka todella pitävät huolta eripuraisuuden ylläpitämisestä. Oikeistoporvarillisella rintamalla olisi mitä pikimmin päästävä keskinäiseen yksimielisyyteen. Sitä ehdottomasti vaatii kansamme tulevaisuus.

P. S.

Honkimäen juttu.

Esillä tänään. Todistajakuulusteluja odotettavissa.

Tänään aamupäivällä alkavissa Lapuan y.m. pitäjäin välikäräjissä tulevat toisen kerran esille Lapuan Säästöpankin rahojen kavallusjuttu ja min. Lahdensuon kotona Honkimäessä viime heinäkuulla tapahtunut kotirauhan rikkomis- eli kyyditysyritysjuttu. Saamamme tiedon mukaan tulee käräjät istumaan varatuomari Erkki Karipohja.

Honkimäen jutussa tulevat syytettyjen avustajina toimimaan samat lakimiehet kuin ensimäisellä kerrallakin, mutta lisäksi tulee syytetty Kärnän, jolla viime kerralla ei avustajaa ollut, asiamiehenä toimimaan asianajaja Artturi Kästämä Seinäjoelta. Tällä kertaa on haastettu todistajia myöskin syytettyjen puolelta. Tietämämme mukaan on haaste annettu ainakin seuraaville: fil. tri F. V. R. Johansson Helsingistä, lehtori Merivirta Viipurista, maanv. Paavo Härmä Limingasta, autoilija Jaakko Lepistö Kauhavalta, toim. Vilho Viita Seinäjoelta, sekä Lapualta kamreeri Eeli Ojajärvi, pankijohtaja Yrjö Nikula, tarkastaja Jaakko Rautakorpi, työmies Uno Engström, tarjoilija Iida Joensuu, autoilija Matti Lepistö, maanviljelijät Jussi Muilu, Jaakko Muilu ja Juha Ylimuilu. Lisäksi lienee uusia todistajia poliisitutkintopöytäkirjojen nojalla.

Kun pankin kavallusjuttu otettanee jälleen ensin käsiteltäväksi, päästäneen Honkimäen jutun käsittelyyn vasta iltapäivällä.

— **Makkaroitten parissa** tekumoi toimituksemme eilen, kun Uusi Makkaratehdas Seinäjoella (omist. Valta & Niemi) lähetti meille maisteltavaksi tukevan paketin kaikenmaailman Strassburgin, Krakovskyn y.m. makkaroita, rulla- ja painosylttyjä ym. Kelpasi kynämiestenkin kerran vatsaa palvella. Suosittelemme.

Te saatte

500 markkaa

vanhasta radiokoneestanne

vaihtamalla sen uuteen nykyistä radiotekniikan huippukehitystä vastaavaan *exponentiali-neliputkiseen suojahilavastaanottajaan, malli Z. IV. L.* Maksu 500:— tapahtuu siten, että se vähennetään Z. IV. L:n hinnasta *Smk. 3,600:—.*

Tämä kone vastaanottaa kaikki Euroopan asemat. Sitäpaitsi siinä on sähködynaminen kovaääninen, äänensävyn valitsija y.m.

Tämä tarjous on voimassa vain niin kauan kuin nykyisiä halvempaan kurssiin ostettuja koneita riittää.

Paras viimeiseksi

TEFAG-tehtaan 3-putkinen loistovastaanotin on vihdoinkin saapunut!

60 aseman täysin häiriötön ja viritystarkka vastaanotto on lastenleikkiä

TEFAG Z.II.L:llä

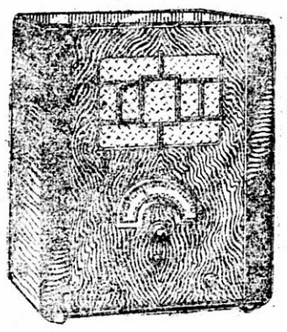

Tuskinpa vaativaisinkaan radiokuuntelija voi odottaa enempää 3-putkiselta vastaanottajalta — jsehän on jo miltei 4-putkisen veroinen. Sähködynaminen kovaääninen, äänensävyn valitsija y.m. Hinta Smk. 3,300:—.

Pyytäkää esittelylehtisiä!

POHJOISMAINEN SÄHKÖ O.Y.

Helsinki, Kluuvikatu 7

Näitä erinomaisia vastaanottimia myy ja esittelee auliisti Seinäjoella:

Sähköliike T. NURMI

Viljo Viljanmaa

NAHKURI- ja JALKINELIIKE

Peräseinäjoki,

Suosittelee tuotteitaan!

puh.

Knuuttilan mylly- ja puimaosuuskunta

Kuortane, Ruona

Varastosta myy edullisesti **höylättyä** ja **raakaa puutavaraa.** Viljan jauhatusta otetaan vastaan. — Ohrankuorimakoneet.

Martinkosken Saha ja Mylly

Alavus.

Jauhatusta otetaan vastaan joka päivä.

Ajanmukaiset koneistot.

Ryynityskoneet myöskin **kauraryynien valmistusta varten.**
Rahtisahausta vastaanotetaan. Halvat rahdit.

Vihtori Kosolan muotokuva

Saatuamme oikeuden Matti Björklundin Kosola-muotokuvan monistamiseen, olemme nyttemmin laskeneet sen kauppaan, ja on niitä saatavana kirjakaupoista, asiamiehiltä ja meiltä.

VAASAN KIVIPAINO
Raastuvankatu 54. Puh. 1490.

Myytävänä Lakeuden Sanan konttorissa.

HALLITUKSET

Suomen Tasavallassa

Hallitustilasto lasketaan tavallisesti aivan itsenäisyytemme julistamisen ajoilta asti, siis ensimäisestä Svinhufvudin hallituksesta, joka astui toimeensa marraskuun 27 p:nä 1917 ja toimi vapaussodan ja kapinan melskeissä toukok. 27 päivään 1918. Sitä on nimitetty n.k. eduskunnan asettamaksi hallitukseksi. Ja sillähän olikin aivan poikkeuksellinen asema, kuten hyvin muistetaan. Senjälkeen on meillä ollut kaikkiaan 17 eri hallitusta näinä 13 vuotena ja nyt on johdossa siis jo 19:s hallitus. Keskimääräinen ikä hallitusta kohti on siten varsin pieni — sehän kuuluu nykyisen parlamenttaarisen järjestelmän kukkasiin —. Sitte lähemmin itse hallitusten luonteesta eri aikoina. Virallinen tilasto nimeää puolueissa oikeistoksi kansallisen kokoomuspuolueen ja ruotsalaisen kansanpuolueen, keskustaksi maalaisliiton ja edistyspuolueen. Varsinaisia keskustahallituksia on meillä ollut 3, nim. Vennolan hallitukset 1919—20 ja 1921—22 sekä Kallion hallitus 1922—24. Varsinaisia oikeistohallituksia ei ole ollut yhtään, mutta sensijaan yksi oikeiston ja edistyspuolueen, nim. Ingmanin hallitus 1918—19 sekä kaksi maalaisliiton ja kokoomuksen hallitusta, nim. Tulenheimon hallitus 1925 ja Kallion hallitus 1925—26. Nämä sekahallitukset me mielellämme nimittäisimme myöskin keskustahallituksiksi, sillä kokoomuksen asenne koko itsenäisyydenajan on eheyttämispolitiikan läpitunkemana ollut enemmän keskustalaista kuin mitään selvää oikeistolaista, ja taas edellä mainittu oikeiston ja edistyksen hallitus oli sekin vahvasti keskustasuuntainen, sillä olihan siinä mukana ståhlbergilaisen edistyssuunnan kanssa myös ruots. puolueemme, jonka vasemmisto-orienteeraus on kylliksi tunnettu. N.k. porvarillisia kokoomushallituksia on ollut 4, nyt viides. Ne ovat Castrenin hallitus 1919, Erichin 1920—21, Ingmanin 1924—25, Svinhufvudin 1930—31 ja nykyinen Sunilan hallitus. Näistä kantaa vain yksi, nim. v:n 1930 Svinhufvudin hallitus, jonkinlaista oikeisväriä, jo sekin vain hetken aikaa alussaan. Puhtaita yhden puolueen hallituksia on meillä ollut 4, nim. 2 maalaisliiton, Sunilan hallitus 1927—28 ja Kallion hallitus 1929—30, 1 edistyspuolueen, Mantereen hallitus 1928—29 ja 1 sosialistien, Tannerin hallitus 1926—27. Ei siis yhtään itsenäistä kokoomuksen eikä ruotsalaisen puolueen hallitusta. Lisäksi on ollut 2 n.k. virkamieshallitusta, molemmat edistyksläisen politiikon Cajanderin, joista toinen 1922, toinen 1924. Lisäksi vielä yksi eduskunnan asettama hallitus, lyhytaikainen Paasikiven hallitus 1918.

Siinä ovat lueteltuina itsenäisyysaikamme valtatekijät — sikäli kuin meikäläisissä puhtaasti eduskuntavaltaisissa maissa hallituksella valtaa yleensä on. Silmiinpistävää tässä tilastossa on suuntauksen vasemmalle kallistuminen, sillä kun otetaan huomioon, että meillä n.k. porvarilliset kokoomushallitukset olosuhteiden pakosta ovat täysin eduskunnan puoluekompromisseista riippuvia ja niinmuodoin vailla kaikkia pitempiaikaisen määrätietoisuuden toimintaedellytyksiä, on meillä eletty yleensä keskustavasemmistolaisuuden merkeissä. Varsinaisia oikeistopuolueitahan meillä ei olekaan, lukuunottamatta Lapuan Liikkeen aikana syntynyttä ruotsalaisen puolueen isänmaallista, n.k. yhteistyön ryhmää ja vähälukuista suomalaisten lapuanmiesten ryhmää kokoomuspuolueessa. Taka-aikoina oli ruotsalaisillamme kunniakas traditio konservatiivisen ajatustavan säilyttämisessä, mutta se heitettiin yli laidan ja muutettiin taktilliseksi vasemmistoveljeilyksi. Kansallinen kokoomuspuolue taas, jolta odotettiin oikeistolaisuudessa paljon, on osoittautunut siinä suhteessa myös heikoksi, tyypilliseksi kompromitteeraussuunnaksi, joka kyllä eräinä ajankohtina on kuitenkin yrittänyt, vaikka heikoilla menestyksellä, ajaa konservatismia. Maalaisliitossa oli aikoinaan myös vahvoja oireita oikeistolaisuuteen, mutta demagoginen luokkavaltapolitiikka vei sen yhä enemmän vasemmalle.

Kun meillä näin tänä lyhyenä itsenäisyysaikana on ollut murheellinen sarja hataria keskustasuuntauskokeiluja valtiovallan auktoriteetin ylläpitämiseksi, on hyvin ymmärrettävää, että tulokset ovat senmukaisia. Se ei suinkaan lupaa hyvää, tulevaisuuteen nähden. Kansanliikkeen kiikarista katsoen oireet panevat vakavasti ajattelemaan, millä keinoin värinmuutokseen olisi yleisessä ajattelutavassa ryhdyttävä, että päästäisiin edes vuodeksi pariksi sille tielle, mihin kansanliikkeen nousuaikoina jo tässäkin suhteessa annettiin muutamia viittoja. Tässä suhteessa katsoo kansa liikkeen johtajiin ja odottaa täydellä syyllä selviä vei-

Tilastomies.

Sosialistit ja maanpuolustus

Ajatusharjoituksia

Sosialidemokraateiksi itseään nimittävien maailmanvallankumouksellisten suhteista maanpuolustuskysymyksiin on aika ajoin, varsinkin vaalikuukausina, kirjoiteltu porvarilehdissä varsin paljon, on levitelty lentolehtisiäkin ja pidetty esitelmiä, että kansa saataisiin oikeaan käsitykseen siitä, minkälaiset kasvot sosialismin "puolustus"-naamarin takaa pilkistävät. Mutta siitä huolimatta osalla porvaristoakin on vielä sangen hämärät käsitykset asian todellisesta laidasta, sillä vaalivalistus lehdistössä on tavallisesti niin laajaa, että asioitten ydin helposti peittyy paljouksien tulvaan. Verestääkseen muistia, tulee Lakeuden Sana jatkuvasti pikku paloissa koskettelemaan tätä kysymystä lainaamalla kohtia sosialidemokraattiemme ohjelmasta.

Aluksi on syytä aloittaa selvittely sosialidemokratian periaatteellisesta kannasta tässä kysymyksessä. Suomen sos. dem. puolueen ohjelman perusteluissa alkaa sitä koskeva kohta seuraavasti:

"Sosialidemokratian periaatteellinen kanta sotilaskysymykseen nähden on riittävän usein tullut esitetyksi ollakseen tunnettu. Sosialidemokratia myöntää, että väkivallan käyttö on erinäisissä tapauksissa, kuten suurissa vallankumouksissa, ollut tarpeen sulkujen avaamiseksi kansanvaltaiselle kehitykselle, ja että se vastakin saattaa toisinaan olla välttämätön kansanvallan ja työväenluokan saavutusten puolustamiseksi."

Jo heti alusta siis nähdään, että maan puolustamisesta ei ohjelmassa lähdetä, vaan puhutaan väkivallankäytöstä, joka on oikeutettu toisinaan, suurissa vallankumouksissa (sellaiseksi siis lasketaan esim. meikäläisten sosialistien alottama kapina 1918. Pienet kapinat, kuten "Mänsälän kapina", ovat asia erikseen.) Niillä avataan "sulkuja" rajoitetussa tarkoituksessa: työväenluokan (sana, jonka sosialistit lukevat sos. dem. puolueeksi) saavutusten puolustamiseksi (ja kuitenkin ovat kaikki tässäkin tarkoitetut vallankumoukset olleet ei suinkaan puolustusta, vaan suoraa hyökkäystä). Lapuanliikettä kukistamaan ovat sosialistimme kyllä kehoittaneet valtiovaltaa asevoimin, koska heidän mielestään liike on ollut juuri yllätarkoitettu uhka. Ja kun "Mäntsälän kapinaa" kukistamaan lähetettiin maan asevoimia, olikin sos. dem. puolueemme suoranaisessa riemuhumalassa. Ikävä vaan, että sos. dem. ohjelmaa ei tässä suhteessa saatu käytännössä toteutetuksi. Mänsälänkään miehiä ei tullut ammutuksi, saati sitten "varsinaisia lapualaisia", vaikka siltasaarelaisten järjestämä provosointi itse Ohkolaan nähden oli loistavasti näyttämölle asetettu.

"Mutta sosialidemokratia hylkää sellaiset uskottelut, että työväenluokka aina ja kaikissa olosuhteissa olisi velvollinen puolustamaan sotilaallisesti omaa maataan. Viimeksimainittua käsitystä levittää mielellään suurporvaristo, joka pyrkii käyttämään työväkeä tälläkin tavoin valtansa puolustamiseksi, samalla kun porvaristo selittää siveellisesti hylättäväksi kaiken väkivallan, joka kääntyy sitä vastaan."

Lukekaa tarkkaan! Siinähän tullaan jo maanpuolustukseen! Kun hallitusmuodon mukaan jo jokainen kansalainen on velvollinen puolustamaan maata, julistaa rekisteröity puolue, että se on hylättävää uskottelua. Siis jo tämän puolueohjelman kolmas lause sisältää viittelyksen rikokseen! Eikö siten itse puoluekin ole rikollinen ja eikö järki sano, että se pitäisi asettaa oikeudessa ohjelmastaan vastaamaan. Koskahan tulee aika, että sos. dem. puolue saa haasteen raastupaan?

Mutta selvennykseksi vielä seuraava lause:

"Jo sellaiset kysymykset kuin, onko työväenluokka oikeutettu puolustamaan maataan tai onko se "velvollinen" sen tekemään, osoittavat epäsosialidemokraattista katsantokantaa."

Tietysti ne sitä osoittavat. Ja todistukseksi voidaan mainita, että kun esim. aikoinaan tunnettu sosialidemokraatti, tuomari Anton Kotonen eduskunnassa lausui, että ryssän hyökätessä on työläisten ase kädessä mentävä rajalle sitä takaisinlyömään, niin mies erotettiin puolueesta. Niinkuin on erotettu moniaita muitakin näin "epäsosialidemokraattisia" jäseniä, sikäli kuin niitä meikäl. sos. dem. puolueessa yleensä on uskaltanut nousta. Sosialistillahan ei saa olla omia aivoja, saati sitten, että joku toveri saisi vielä kysyä asiaa, jonka juutalainen Marx jo kerran nerokkaassa päässään on loppuunajatellut.

Ehkä tässä nyt jo onkin aluksi miettimistä tuon "periaatteellisen kannan" suhteen. Seuraavalla kerralla jatkamme ajatusharjoituksia.

Politicus.

Suomalainen

Järvenpään puukko

on tunnettu kautta maailman.

Loistelias ulkoasu, huoliteltu työ. — Ammattitaidolla karaistu terä. Siinä muutamia Iisakki Järvenpään puukkojen tunnusmerkkejä. Kahvaan leikataan omakätiset nimikirjoitukset, seuran tai joku muu merkki. — Pyytäkää mallejamme. Saatavana kaikista hyvinvarustetuista rauta- y.m. kaupoista.

Iisakki Järvenpään Puukkotehdas
KAUHAVA.

Oikeistotyöväki

ja kansanliikkeen velvollisuudet

Lapuanliike on aina lämpimästi ajanut oikeistotyöväen asiaa. Sehän on aivan luonnollista, sillä juuri isänmaallismielinen työväenosa muodostaa yhdessä talonpoikaisaineksen kanssa liikkeen aatteellisesti tukevimman kantajoukon. Ennen kansanliikettä oli valkoinen työväestö jokseenkin omissa hoteissaan marxilaisten sortamana ja porvariston unohtamana. V. 1930 näytti siltä, että senkin tulevaisuus valkenisi. Ja jotainhan esim. työrauhan suhteen aikaansaatiinkin, kiitos Lapuan Liikkeen painostuksen. Mutta viime aikoina, kun maan asiat ovat luisuneet vasemmalle, on valkoisen työväestönkin taas vallannut turvattomuudentunne. Se tarvitsee rohkaisua voidakseen koota joukkonsa isänmaalliseen yhteisrintamaan.

Pidämme erikoisen tärkeänä, että oikeistotyöväki jo seuraavassa eduskunnassa saisi jalansijaa. Kun nyt jo on puhuttu kansanliikkeenkin omista vaalivalmisteluista, on tärkeätä, että oikeistotyöväen asia tulee niiden yhteydessä tarpeellisessa määrin huomioonotetuksi. Sen omastakin keskuudesta on viime aikoina viritetty järjestötoimintaa, joka tähtää myöskin vaaliaikoihin. Tarkoitamme oikeistotyöväen puoluetta, joka äskettäin on pääkaupungissa perustettu. Näyttää kuitenkin siltä, että tämä uusi puolueryhmitelmä ei ole riittävässä määrin lyönyt itsestään rumpua, vaan vaatimattomasti luottaa siihen, että sen aatteet toiminnan hetkellä saavat kannatuksen ilman muuta. Kuitenkin on asianlaita niin, että nykyaikana ei hyväkään asia etene omalla painollaan, vaan vaatii mainostusta.

Sanotulla puolueella on kyllä oma pääkaupungissa ilmestyvä viikkolehtensä Vapaa Suomi, josta nähdään puolueen tarkoitusperät ja toimintaohjelma. Ken on siihen tutustunut, on huomannut, että ohjelma on meikäläisissä puolueoloissa suorastaan valopilkku, mitä tulee isänmaallisen oikeistoväärin tunnustamiseen ja marxilaisuuskompromisseista vapaaseen toimintaan. Perustamiskirjan mukaan ei esim. pääse jäseneksi puolueen keskushallitukseen jäsen, joka vähintäin viimeisen kymmenen vuoden aikana on kuulunut jäsenenä marxilaiseen järjestöön. Se ei tietysti ehkäise pääsyä itse puolueen jäseneksi, sillä täytyyhän harhautetuille olla avoin tie oikeille raiteille palaamiseen, mutta mainittu rajoitus on tärkeä siitä, että puolueen johtoelimet eivät voi mitenkään joutua punaisten soluttamiksi esim. siinä tapauksessa, että puolueella joskus tulisi olemaan painava merkityksensä. Omasta puolestamme suosittelemme lämpimästi kaikille isänmaallisille työläisille mainittua aikakauslehteä, ja tulemme itsekin tilaisuuden myötäantaessa tekemään lähemmin selkoa puolueen ohjelmasta.

Mitä tulee isänmaallisen kansanliikkeen suhteisiin oikeistotyöväkeen, olisi, kuten jo edellä huomautimme, korkea aika ottaa asia puheeksi, varsinkin kun kansanliikkeen keskuudessa jo on suunnattu katseet itsenäiseen vaalitaisteluun. Työväenjoukot yleensä ovat sitä ainesta, joka on tottunut käyttämään vaalilippua, ja vaikka isänmaallinen työväestö viime vuosina lieneekin koko lailla ollut syrjässä aktiivisesta yhteiskunnallisesta toiminnasta ja vaaliaikoinakin heittäytynyt välinpitämättömäksi, antaen vain marxilaisten touhuta, niin luulisimme, että se nyt edessäolevina aikoina saadaan innostumaan työhön, kun vaan muistetaan, että sen tarpeet ja toivomukset otetaan huomioon, eikä tarjota sille kiviä leivän asemasta, niinkuin, ikävä kyllä, suuressa määrin on käynyt meikäläisen pelkuriporvariston taholta vasemmistolaisuuden pitkänä valtakautena. Pidettäköön huoli siitä, että oikeistotyöväki pysyy kansanliikkeen riveissä siten, että se todella tuntee olevansa tasavertainen taisteluveli käytäessä valmentamaan joukkoja yhteistä vaaraa, punaista rintamaa vastaan.

TYÖVÄENYSTÄVÄ.

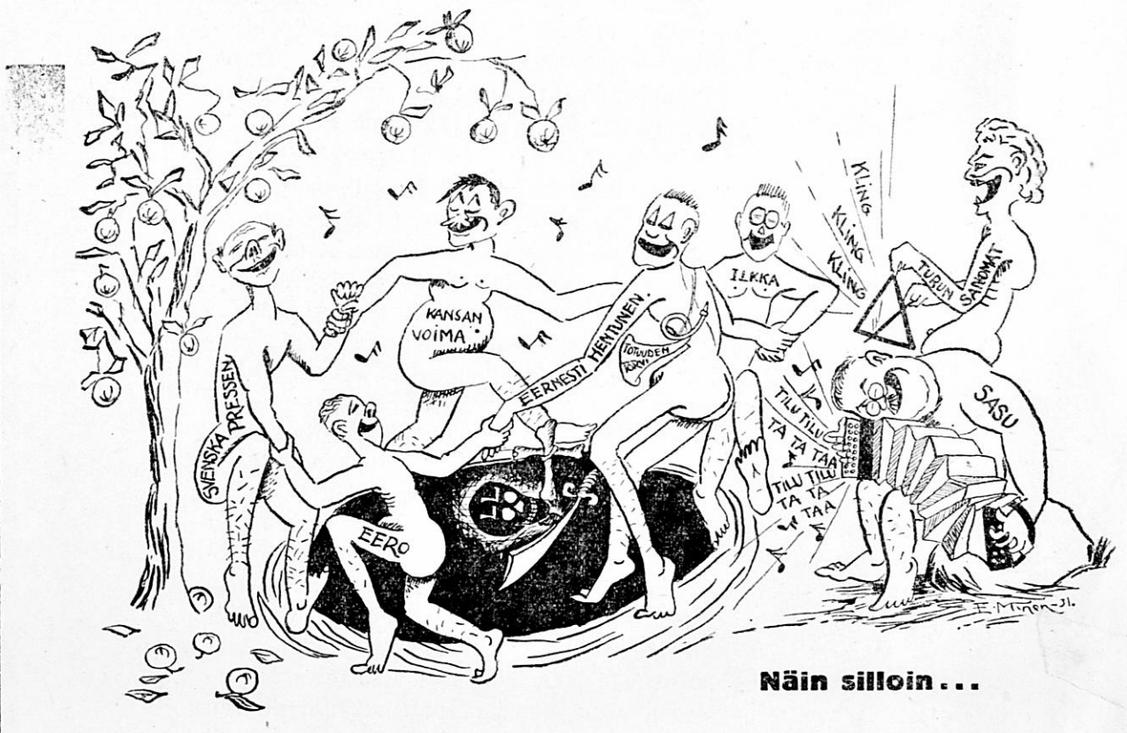

Näin silloin...

Mäntsälän jälkeen vietettiin eräissä "valtiollisesti vastuunalaisissa piireissä" L.L:n hautajaisia suurella jupileerauksella. Aikaa on kulunut ja Turussa käyty. Olisikohan jo syytä muuttaa hautajaisvalssin tahtia? Pianhan se kuullaan.

Hankkikaa kotiinne

joku historialliseen tyyliin valmistettu huonekalusto, — se lisää asuntonne kodintuntoa ja sitäpaitsi ne ovat hinnaltaan erittäin halpoja. Valmistamme historialliseen tyyliin sovitettuja huonekalustoja useita eri malleja, myöskin nykyaikaisia huonekalustoja valmistamme tilaajain toivomusten sekä myöskin omien mallien mukaan. **Maan ainoa erikoisliike.** — Vuosikymmenien kokemus takaa tuotteittemme laadun. — Kyselkää hintojamme.

JURVAN KOTITEOLLISUUSLIIKE
JURVA.

Kitulankosken Saha ja Mylly

TÖYSÄ. — Om. **I. E. Aho.**

Harjoittaa

Saha-, Mylly- ja Sähköliikettä

Varastosta myy kaikenkokoista HÖYLÄTTYÄ PUUTAVARAA ja RIMOJA.

Ostaa: METSIÄ ja HANKINTATUKKEJA.

Viljan jauhatusta vastaanotetaan. Ryynikoneet myöskin **kauranryynien** valmistusta varten.

Lakeuden Sana

Tarjotaan tilattavaksi

Lukuunottamatta eräitä puoluelehtiä, jotka jossain määrin koettavat ymmärtää kansanliikettä, ainakin sen varsinaisia alkuperäisiä päämääriä, ei tätä nykyä ole ilmestynyt yhtään lehteä, joka ajaisi kansanliikkeen asioita, sillä "Ajan Sanakin" on näihin asti ollut suukapuloin sidottu, niinkuin Lapuan Liikkeen aikakauslehdetkin jo sitä ennen.

LAKEUDEN SANA on lähtenyt taipaleelle isänmaallisen kansanliikkeen merkeissä. Sen ohjelmasta ei meidän siis tässä tarvitse tehdä lähempää selkoa, sillä se on sama kuin kansanliikkeenkin. Erinäiset käytännölliset seikat ovat kuitenkin vaikuttaneet sen, että LAKEUDEN SANA ei ole pelkästään artikkelilehti, vaan tulee, vaikka viikkolehtenäkin, suomaan palstojaan myöskin uutisainehistolle. Se johtuu ennenkaikkea lehden erikoisasemasta sen ilmestymispaikkaan ja -aikaan nähden. Kun lehti viimeistellään sunnuntaiyönä ja pääsee postijuniin jo varhain maanantaiaamuna Seinäjoen tärkeässä rautatiesolmukohdassa, joutuu se lukijain käsiin koko laajalla Pohjanmaalla ja osissa muitakin maakuntia vuorokautta tuoreempana kuin muut näiden alueiden lehdet ja voi siten toimia myöskin viimeisimpien tapahtumain tiedoittajana. Tässä suhteessa se kuitenkin tulee valitsemaan ainehistonsa määrättyjä tavokkeita silmälläpitäen. Vanhemmat ihmiset älköön ihmetelkö, että lehdessämme erikoisesti tullaan antamaan sijaa urheiluuutisille. Nykyaika on urheilun aikaa. Ja mikäpä meille lapuanmielisille onkaan tärkeätä, ellei tietoisuus siitä, että nouseva nuoriso antautuessaan elämäntaisteluun omaa suomalaissisuisen fyysillisen kunnon ja rautaiset lapualaishermot. Valtiollisia päivän tapahtumia emme suinkaan unohda. Useinhan ne juuri sunnuntaisin antavat aiheita uutiskerrontaan — silloinhan omat "poliittiset" tilaisuutemmekin enimmiten tavallisesti järjestetään. Oman sijansa saavat myöskin ulkomaiden tärkeimmät tapahtumat, joista nopeimmat uutiset yötä myöten meille antavat eri tietolähteet.

Mutta paitsi uutiskerrontaa, suo lehtemme tilaa monille muillekin kansallispohjaisille harrastuksille, kuten kansallisen taiteen, tieteen, teollisen, kaupallisen ja maataloudellisen elämän suuntaa antaville nykyharrastuksille, joilta aloilta jo olemme saaneet lupautumaan useita ammattialojensa eturivinmiehiä avustajiksemme. Näin laajennettuna ja tuorein tiedoin höystettynä LAKEUDEN SANA, viikkolehtenä juuri, tulee olemaan uraauurtava tekijä kansallisessa eteenpäinriennossa. Ja sehän, "eteenpäin elävän mieli"-periaatteen käytännössä toteuttaminen kai ennenkaikkea kuuluu juuri meidän lapuanmiesten jokapäiväisiin päämääriin. Kun näiltä näkökannoilta lehtemme ilmestymistä ja sen toimitustapaa arvostellaan, selvenee piankin se tarkoitus, jota varten tällainen Etelä-Pohjanmaalta alkanut julkinen sana on perustettu. Vaikka sen lähin vaikutusalue tuleekin olemaan Lapuan Liikkeen kehtomaakunta, Etelä-Pohjanmaa, ei pitäisi olla mitään estettä sen pyrkimysperän toteutumiselle, että LAKEUDEN SANAA olisi levitettävä jokaiseen kansallisisänmaalliseen lapualaiseen kotiin tässä maassa, varsinkin kun otetaan huomioon, että ajanmukaisen järjestelyn avulla on lehden tilauskustannukset (jotka suoritetaan vasta senjälkeen, kun nähdään, että valtiovalta ei tapa lehteä heti sen alussa) on saatu niinkin alas painetuiksi kuin seuraavat tiedot osoittavat:

Nämä 2 kuukautta vuoden loppuun maksaa lehti, joka ilmestyy maanantaiaamusin, ainoastaan 5 mk. Ensi vuonna maksaa lehti koko vuodelta 30 mk., puolelta vuodelta 20 mk., neljännesvuodelta 10 mk. ja kuukaudelta 4 mk. Tilattuna tästä alkaen seuraavan vuoden loppuun, maksaa lehti vain ensi vuoden tilaushinnan, siis 30 mk.

Lopuksi kysymys, jota lukijakunta ehkä odottaa: ketä on LAKEUDEN SANAN takana? Vastaus: eräitä Etelä-Pohjanmaan lapualaisten tunnetuimpia miehiä. Tarkoitus on perustaa osakeyhtiö, joka lehteä kustantaa ja luovuttaa kaiken mahdollisen voiton kansanliikkeen hyväksi sen mukaan, mitä nimenomaan eteläpohjalainen lapualaisjohtajisto (piiritoimikunta) lähemmin määrää. Tässä suhteessa viittaamme vain esim. niihin nimiin, jotka jo viime numeroon antoivat suosiollista apuansa.

Kantakoon LAKEUDEN SANAN kautta kuuluva lakeuden kaiku kauas, kaikkialle, jokaiseen lapualaiskotiin, jossa nyt huokaillaan poikkeusolojen painostavassa ahdingossa. Viel' uusi päivä kaikki muuttaa.

TOIMITUS.

Suolahden Puu Osakeyhtiö

Suolahti

Myy:

Höylättyä ja sahattua puutavaraa

LAKEUS

Kun päällämme tummeni taivo,
tult' iski ja pauanne soi,
ja vainolaistemme raivo
veren hohtehen hangille loi,
niin nostit Pohjola vakaa,
sekä pystyyn uljahan pään
ja lakeuksien takaa
Sinä herätit konnuiltaan kansan tään.

Niin nousit kuin Ilkan aikaan
ja viirisi voittohon veit.
Sinuun kansa katsoi kuin taikaan,
kun orjasta vapahan teit.
Sä nousit ja kansasi nostit
ja kuin Suomen leijona löit.
Näin kalpaten kohlusi kostit,
vain miekalla punniten vertasi möit.

Vaikka veresi hankihin juoksi
et tapparaas laskenut pois.
Löit isien uskon vuoksi,
ett' lakeas vapahat ois.
Kun maalle Sä uhrisi annoit
työs suuren loppuhun teit,
taas sahrasi sarkahan kannoit
ja tapparan tarkoin tallelle veit.

*

Taas päällämme tummeni taivo,
oli vaarassa vapaus maan,
Ephialtes-hengenpä raivo
sai lakeat valveutumaan,
ett' kavalan luudaksen haamu,
ei täällä voittoa sais
ja uuden päivän ett' aamu
lakeuksille laajoille ruskottais.

Taas varottain nostat Sä pääsi,
mut' kansasi huutaa: pois,
lait kirjanoppineet sääsi,
nuo teidänkö paremmat ois? —
Alas päätäs et vielä kai paina,
yhä pystymmäs nostat sen vaan
ja sahraasi kääntäissäs' aina
rukouksen kuiskaat puolesta maan.

Näin lakeuksilta sana
taas maalle viestin se tuo,
kuin isille kallehimpana
taas uutta se uskoa luo,
luo uuden uskon, ett' huomen,
min aamu nyt jo sarastaa,
on luova suuremman Suomen,
mi iäti valkoinen olla saa.

OLLI KATILA.

Kaarlo Kivi

Nahkuri- ja jalkineliike

LAIHIA. Puhelin.

TODELLA KESTÄVÄT, ensiluokkaisesta raaka-aineesta huolella ja ammattitaidolla valmistetut
Naisten, Miesten ja **Lasten**

TYÖJALKINEET

ostatte meiltä. — Hinnat kilpailukykyiset.
Kaikkea nahkurialaan kuuluvaa työtä otetaan vastaan.
Pohja- y.m. nahkaa varastossa tukuttain ja vähittäin.

"Todella ensiluokkaisia"

sanovat kaikki, kerrankin maistettuaan makkara- ja leikkeletuotteitamme. Ostakaa kerran kokeeksi, niin tulette varmaankin samaan tulokseen, eikä suotta, sillä tehtaallamma on käytettävissä erikoiskoulutuksen saanut ammattimies ja sitäpaitsi käytämme ainoastaan parhaita saatavissa olevia raaka-aineita. Valmistamme kaikkia aiaan kuuluvia valmisteita ja on niitä saatavissa kaikista hyvinvarust. ruokakaupoista maakunnassa.

SEINÄJOEN UUSI MAKKARATEHDAS

Om. Valta & Niemi, **Seinäjoki,** puh.

LAKEUDEN SANA

Seinäjoki

Allekirjoittanut tilaa LAKEUDEN SANAN tästä alkaen

ensi vuoden loppuun Smk. 30:—
tämän vuoden loppuun Smk. 5:—

(Tarpeeton pyyhitään yli).

Raha seuraa tilausta.

.....
(Nimi ja ammatti)

.....
(Täydellinen postiosoite)

Mitä Simelius

sanoo Etelä-Pohjanmaan urheilusta?

Näin sanoo tämä entinen "Issun" treenari Lakeuden Sanalle lähettämässään kirjeessä:

— Rata- ja kenttäurheilu on painin ohella ollut nykyisinkin suurimman harrastajajoukon kerääjä, kuten aikaisemminkin on ollut asianlaita. Paini, maakuntamme "leipälaji", on jatkuvasti jatkanut voittokulkuaan. Maakuntamme miehethän muodostivat olympialaispainijoukkueen runkojoukonkin. Rata- ja kenttäurheilu, jonka eteenpäin viemiseksi on maakunnassamme jo vuosia hiljaista uutteraa työtä tehty, keräsi kuluneena kesänä harrastajia harjoituksiin ja kilpakentille enemmän kuin milloinkaan aikaisemmin. Hiljainen herätystyö rupesi hiljalleen kantamaan hedelmää. Kilpailuihin osallistui miehiä runsaammin kuin ennen ja tulostaso kautta linjan nousi. Maakuntamme miesten nimiä näki palkintoluetteloissa tiheämmin kuin tähän asti. Uusia urheilukenttiä valmistui ainakin pari ja kenttäin rakennuspuuhissa ollaan usealla paikkakunnalla. Maakuntamme rata- ja kenttäurheilu elää selvää nousukauttaan.

— Reinikka, joka monen mielestä huvimatkailijana olympialaisiin valittiin, tuotti onnistumisellaan todellisen huvin kaikille urheilun ystäville osoittaen samalla, että meidänkin maakuntamme pojat pystyvät muuallekin kuin painimolskille.

Ranska—Suomi-maaottelujoukkueeseen selviytyi neljä tämän maakunnan kasvattia. Reinikka, Strandvall, Peräsalo ja Ihanamäki ovat miehiä, joiden tuloksille kohotetaan hattua jo muuallakin kuin meillä kotimaassa.

— Nuoria lupaavia tulokkaita on maakunnassamme kosolta ja tuleva kesä on varmasti jo muutaman heistä vievä "tekijäin" joukkoon. Jatkuva työ on tietenkin nousun edellytys. Nuorta polvea on vaalittava erikoisella huolella. Tuievaisuus makaa nousevan polven harteilla, ja siksi onkin juuri nuorempaan polveen, sen kouluutus- ja harjoitusmahdollisuuksiin pantava tarpeeksi huolta.

— Seuraottelut, ne kun tuovat maaottelutunnun, ovat erittäin suositeltavia jo senkin vuoksi, että ne hyvin keräävät yleisöä, ja siksi, että niihin saadaan miehet yleensä valmentautumaan, jota paitsi niihin kelpaa sellainenkin, joka suuremmilla kilpakentillä ei vielä pärjää.

— Naisurheilu on meidänkin maakunnassamme saatava jo ensi suvena hyvälle alulle. Seurojen on kilpailuohjelmiinsa otettava myöskin naislajeja ja pyrittävä mikäli mahdollista varaamaan heille harjoitustilaisuuksien lisäksi tarpeellista neuvontaa. Näin tuumaan.

Suuren asian...

Jatko 1 sivulta.

vahvistettiin, otti Suomen kristillinen ja vakaa kansa tämän tärkeän tapauksen mitä suurimmalla sydämen myötätunnolla vastaan, kiittäen taivaan Jumalaa saadun armon edestä ja toivoen siunausta edelleen tälle kalliille, uskontoa suojaavalle työlle. Suomen kristillinen kansa uskoo sen, että sanottu työ taivaassakin Jumalan edessä hyväksyttiin.

Kun Lapuan Liike ohjelmassaan ilmoitti hävittävänsä kommunismin maastamme suojatakseen Kristuksen evankeliumin, isänmaan vapauden ja rauhan, olisi luullut että se tulee saamaan jatkuvaa myötätuntoa jokaiselta oikein ajattelevalta kansalaiselta. Mutta niin ei kuitenkaan käynyt, sillä ei kauan kulunut, ennenkuin poliittiset pilvet nousivat yhteisen kansan taivaalle ja kateudesta sekä kunnianhimosta alkoivat erikoiset puoluekiihkoilijat uskotella alaisilleen, että Lapuan Liikkeen teko ei olekaan tarkemmin katsottuna oikea, sillä olisihan kommunismi muka voitu joko valistustyöllä tai muuten "parantaa" tai muovailla "sopivammaksi". Lisäksi nämä suurisuiset koettivat aina vedota Lapuan Liikkeen laittomiin tekoihin, vallankaappaukseen, diktatuuriin y.m.

Tästä huolimatta on Lapuan Liike pysynyt tyynenä ja varmana ohjelmassaan, välittämättä mitään mistään poluepyyteistä (vaikka siihen kyllä olisi ollut hyvä tilaisuus), jarrutuksista tai muista mutkikkaista tarjouksista. Ja tämä tyyni, vakaa ja horjumaton ohjelmassaan pysyminen isänmaan rauhan ja vapauden sekä Kristuksen kalliin evankeliumin säilyttämiseksi on se pohja, joka antaa Lapuan Liikkeelle kunnialeiman.

Vaasan Vasaman

25-VUOTISJUHLAT OLIVAT INNOSTUTTAVA MUISTOTILAISUUS. — UUSIA KULTAMERKKEJÄ JAETTIIN.

Vaasan Vasaman 25-vuotisjuhla lauantaina onnistui suurenmoisesti Kaupungintaloon oli saapunut väkeä laaja sali täyteen. VSK:n soittokunta kajahutti aluksi toim. Könnin johdolla kotoisia säveliä ja lavalle astui seuran kunniapuheenjohtaja varat. K. G. R. Ahlbäck lausuen juhlayleisön tervetulleeksi. Hän selvitteli lyhyesti urheilun kehitystä puhtaasta harrastusurheilusta kiihkeään ja ankaraan kilpaurheiluun, joksi se nykyisin on muodostunut. Sitten seuran 8 entistä aktiivimiestä esitti onnistuneesti sauvaliikkeitä saaden runsaat suosiot. Nyt esiintyi seuran varsinainen kilpajoukkue vaikeanlaisin nykyaikaisin vapaalikeohjelmin.

Tuomari Ahlbäck.

Seuran kultainen kuntoisuusmerkki annettiin pitkäaikaisesta toiminnasta ansioituneille varat. Ahlbäckille, kontt. A. Jussilalle, kontt. Arvo Jussilalle, tark. konst. O. Piirikankaalle, kontt. pääll. E. Rytikankaalle, voim. op. A. Uusiklyälle ja työnjoht. A. Vickströmille. Kun johtokunnan päätöksen mukaan julistettiin, että ne seuran jäsenet, jotka ovat edustaneet maata maaotteluissa tai olympialaisissa, saavat myöskin kultaisen kuntoisuusmerkin, annettiin sellainen nyt ensi kerran ja sai sen Ranska—Suomi maaottelun edustaja E. Ihanamäki, jota yleisö tervehti myrskyisin suosionosoituksin. Lisäksi annettiin seuran kultamerkki vielä joht. Nissille ja Pikkumäelle sekä kons. T. J. Kuntsille, joka ennestään on kunniajäsen.

Tilaisuuteen oli saapunut neljättäkymmentä sähkösanomatervehdystä eri puolilta maata, m.m. urheilujaostolta, eri urheiluseuroilta sekä entisiltä ja nykyisiltä seuran jäseniltä. Tilaisuus oli vaasalaisissa oloissa harvinaisen onnistunut ja innostava urheiluväen katselmus, ilmoittaa ylläolevat tiedot antanut Lakeuden Sanan Vaasan kirjeenvaihtaja.

Lopuksi kutsuttiin uusiksi kunniajäseniksi johtajat J. E. Nissi, Y. Jussila ja E. Pikkumäki.

Isänmaan latu

Missä hiihtäjä hankia halkoo,
latu valkea jälkeen jää.
Tien alusta loppuun saakka
se seuraa hiihtäjää.
Jo hiihtäjän mentyä vielä
latu osottava on
tien, mistä hiihti ja minne
mies rohkea, peloton.

Niin tuttu on kansalle tälle
tulo talvien lumisten.
Revontulten ja tähtien tuike
ja paukunta pakkasten.
Tuo kaikki on tuttua meille
ja tuttua tääkin lie:
kuin hankeen piirretty latu
on vapautemme tie.

Ei ollut hiihtää se latu
kovin helppoa maastoa ,ei.
Se rotkojen keskeltä kulki,
se kuilujen kautta vei.
Idän lumimyrskyjä vastaan
se latu luotihin.
Se risteillä viitoitettiin,
se punattiin hurmehin.

Sitä latua, joka on luotu
tämän kansan vapauteen,
on meidän kulkea suotu
ja jatkaa edelleen.
Päämääränä hiihtäjäkansan
ain olkoon: korkeimpaan!
Et lahdelta, suomalainen,
saa väistyä tuumaakaan!

Vala vanno, hiihtäjämiesi,
vala vakaa ja totinen:
Sitä latua, kerran mi luotiin
kera kansamme vapauden,
sitä latua umpeen luoda
idän, lännen tuiskut ei saa!
Sitä latua konsaan ei suoda
enää vieraan valloittaa!

HANNA VUORIJÄRVI.

15-vuotias

Neuvosto-Venäjä tänään

Tänään on kulunut 15 vuotta siitä päivästä, josta Neuvosto-Venäjä eli Sosialistinen Neuvosto-Tasavaltojen Liitto katsoo syntynsä alkaneen. Venäjän vallankumous suoritettiin tosin jo keväällä 1917, mutta tämä ei vielä ollut "proletariaatin" vallankumous, vaan yleiskansanvaltainen. Bolshevikit eivät silloin vielä olleet valmiit, joten Kerenski sai hallita aina syystalveen saakka. Varsinaisesti lokakuun ajalla tapahtui bolshevikien valtaannousu Leninin johdolla, niin että vasta marraskuun 7 päivä on bolshevistisen Venäjän syntymäpäivä. Silloin tuli Leninistä punaisen Venäjän ensimäinen diktaattori.

Tarkoituksemme ei tässä ole ryhtyä haaskaamaan palstojamme tämän 15-vuotiaan elämänvaiheiden selostamiseen. Tämän "l'enfant terrible"n — kauhean lapsen — elämä tunnetaan yleisesti. Sen syntymän valmistaminen jo oli kansainvälistä historiaa. Marx y.m. juutalaisteoreetikot loivat aatteen sosialismista. Juutalainen Lenin-Uljanoff otti jättiläisurakan: alisti jättiläismaan sosialismin täydellisyyden (= kommunismin) kokeilukaniiniksi. Georgialaisen Stalinin tehtäväksi tuli suorittaa tuo kokeilu loppuun. Sehän parhaillaan jatkuu.

Neuvostoliitto on suurimittainen talousjärjestelmä. Se on valtio, jota edustaa bolshevistinen puolue. Se on kirkko, jolla on oma uskontonsa: kommunismi. Kaiken tämän kolmijakoisen rakennuksen päämäärä on kansainvälinen, äärimmäisdespoottinen maailmanvaltakunta, jonka kuiskaajakopista irvistävät juutalaisuuden kasvot.

Neuvostoliiton suurtehtävänä, kaikkine suunnitelmatalouksineen, uusine "kulttuuri"-ihanteineen ja puna-armeijoineen, on kapitalistisen yhteiskuntamuodon maailmasta hävittäminen; päämäärä, jonka keksijäin aivoissa on asustanut nerokas järjettömyys. Kokeilujärjestelmäänsä bolshevikien kärkimiehet tällä hetkellä pitävät yllä lietsomalla satamiljoonaisiin joukkoihinsa sammumatonta vihaa muuta maailmaa vastaan ja tämän vihan ylläpitämiseksi provosoimalla hajoitusta porvarillisiin yhteiskuntiin. Sellainenkin mies kuin tunnettu ja aikoinaan koko maailman myötätunnon saanut kirjailija Maxim Gorjki kirjoittaa nyt:

"Kapitalismi — on verenimijäin järjestelmä, jotka avoimesti ja ilkeämielisesti valmistautuvat uuteen veriseen rikokseen kaikkien maiden proletariaattia vastaan, sillä kapitalistien kaikenlainen sota on sotaa työtätekevää kansaa vastaan."

Ja saadakseen yleiskuvan ryt 15-vuotisjuhlaansa viettävän Punaisen Venäjän tulevasta tehtävästä, sopii likea mainitun kirjailijan avoin tunnustus:

"Uskaltavatko kapitalistit lähteä tähän uuteen verileikkiin? Onnistuuko heidän järjestää proletariaatin monimiljoonaisen joukon uusi hävittäminen? Tähän kysymykseen voi vastata vain Euroopan ja Amerikan proletariaatti, kasarmien, tehtaiden ja peltojen proletariaatti. Tämän vastauksen antamiseen on jo aika ryhtyä, ja tämä on se yksinkertainen ja selvä vastaus, jota esittää koko maailman työtätekevälle kansalle kommunistinen puolue. Koko maailman proletariaatin on ymmärrettävä, että työskennellessään kapitalistien hyödyksi, he työskentelevät itsemurhan valmistamiseksi. Heidän on ymmärrettävä, että ainoana sallittavana ja historiallisestikin kiertämättömänä sotana on koko maapallon työväenluokan sota koko maailman kapitalisteja vastaan, pientä ihmisryhmää vastaan, joka johtaa työtätekevän maailman tuhoon. Heidän on ymmärrettävä, että Neuvostoliiton työväenluokka, maansa täydellinen hallitsija, osoittaa heille tien työtätekevän ihmiskunnan uudestisyntymiseen. Kapitalistinen maailma on kuilun partaalla, proletariaatin historiallisena velvollisuutena on sysätä tämän aikaansa elänyt lahoava maailma tähän kuiluun."

Ehkä tässä sisällössä olisi tänä "juhlapäivänä" ajatuksenaihetta meille suomalaisillekin, ja ennenkaikkea juuri meille, jotka ryssän naapurina eläen käytämme aikamme keskinäisissä poliittisissa kukkotappeluissa ja katselemme pelkurimaisesti päältä, kun oma maamme luisuu alaspäin saman marxilaisuuden kukkaisia rinteitä.

Tuomioita alennettu

sieviläisessä "talouspoliittisessa" kyyditysjutussa

K. O. vapauttanutkin syytetyitä

Korkeimmassa oikeudessa on nyt Lakeuden Sanan saaman tiedon mukaan päättynyt eräs Keski-Pohjanmaalla huomiota herättänyt omalaatuinen kyyditysjuttu.

Viime helmik. 7 p:nä oli taloll. Juho Isoaho Sievin pit. Jyringin kylästä väärällä ilmoituksella kutsuttu puhelimeen ja sitten lähdettyään kotonsa lähelle maantielle, joutunut vapaudenriiston alaiseksi. Isoaho nim. oli kuljetettu samassa kylässä olevaan Korven taloon reellä, jolloin hän oli työnnöstä saanut joitakin vammoja. Teko oli tapahtunut jonkinlaisena kostona siitä, että Isoahon poika oli ostanut pakkohuutokaupassa Antti Toukosen talon. Sievin ja Ylivieskan pit. käräjillä samassa kuussa oli syyllisinä vapaudenriistoon tuomittu paikkakuntalaiset Lauri Keskinen, Otto Huhtala, Antti Toukonen, Juho Jyrinki, Ville Korpi, Hugo Halonen, Matti Jyrinki, Herman Kauppinen, Mikko Jakola, Taavetti Korpi ja Juho Fiskaali 6 kk. vankeuteen, Verner Väliaho ja Antti Fiskaali 4 kk. vankeuteen sekä Martti Marttila 2 kk. vankeuteen ja korvaamaan erinäisiä kuluja, ollen tuomio kuitenkin ehdollinen 3 vuoden koetusajalla. Syyte pahoinpitelystä hylättiin.

Oikeus alisti kuitenkin päätöksensä Vaasan hovioikeuteen, joka toukokuulla antamallaan päätöksellä kovensi nämä tuomiot ehdottomiksi vankeusrangaistuksiksi. Tästä valittivat asianomaiset avustajansa, tuomari I. Talvitien kautta Korkeimpaan Oikeuteen. Valituskirjelmässä, johon liittyi moniaita valaehtoisia todisteita, huomautettiin m.m., että teon aiheena oli ollut se, että Isoaho oli pettänyt yhteisen päätöksen. Kun Antti Toukonen, joka paikkakunnalla oli yleisesti suosittu mies, oli omatta syyttään joutunut vaikeuksiin niin, että hänen talonsa tuli pakkohuutokauppaan, olivat paikkakuntalaiset tehneet yhteisen päätöksen saattaa talo omistajansa käyttöön takaisin. Päätöstä tekemässä oli ollut myös Isoaho, mutta sitten ahneussyistä pettänyt muut ja huudattanut pojallaan talon itselleen. Valittajat viittasivat samassa yhteydessä Isoahon omanvoitonpyyntöluonteeseen, tuoden m.m. esiin, että hän jo vapaussodan aikana keinotteli, keräten rintamamiehille lahjoja, jotka hän sitten kuitenkin rintamalla oleville möi omaksi hyödykseen. Niinikään oli Isoaho asuessaan aikaisemmin Jalasjärvellä, kerran "vahvistanut oman karjansa maitoa kuorimalla yön aikaan kermaa naapurin varastoista".

Nyt antamallaan päätöksellä on Korkein Oikeus kokonaan vapauttanut syytetyt Juho Jyringin, Juho Fiskaalin, Hugo Halosen, Matti Jyringin ja Antti Fiskaalin sekä alentanut Keskisen, Huhtalan, Toukosen, V. Korven, T. Korven, Kauppisen ja Jakolan tuomiot 3 kuukaudeksi, Väliahon 2 kuukaudeksi ja Marttilan 1 kuukaudeksi. Tuomiot ovat kuitenkin ehdottomia.

TÄNÄÄN ALKAA

meidän tavanmukainen marraskuun

Rahaksimuuttomme

Se on suurempi ja laajempi kuin koskaan aikaisemmin. Me olemme alentaneet kaikkien miesten puku- ja palttookankaitten, naisten leninkikankaitten, kappakankaitten, sukkien y.m. hinnat.

Tässä alempana muutamia tavaroita suuresta joukosta:

Leninkikankaita, kaksilev.	ennen 29:—	nyt 24:—
„ 130 cm. lev.	„ 60:—	„ 45:—
Mallisamettia	„ 38:—	„ 34:—
Villakangasta, pilkullista, kaksilev.	„ 37:—	„ 32:—
Villaboijia	„ 55:—	„ 45:—
Kappakankaita, muodikkaita	„ 105:—	„ 90:—
Sinisheviottia	„ 90:—	„ 75:—
„	„ 65:—	„ 50:—
Naisten villasukkia	alkaen	15:—
Miesten villasukkia	„	12:—

Miesten pukukankaita on meillä nykyään yli 100 eri väriä ja ovat niiden hinnat kaikki melkoisesti alennetut.

HUOM.! Joku määrä **villahuopia** 60 mk. kpl.

LANKA- JA KANGASKAUPPA.

Kauppapuist. 16. Puh. 667.

Älkää tyytykö vain siihen!

että pukunne on **HALPA** vaatikaa **LUJAA, SOPIVAA ja KUOSIKASTA,** vasta silloin se on täydellinen. Nämä kaikki edut ovat kaikilla ammattilaan kuuluvilla valmisteillani. Kilpailuhinnoilla.

Vaatturi S. AURALINNA

Seinäjoki, Puskantie. 5. Puhelin 222.

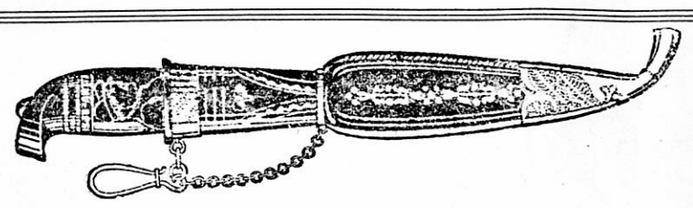

LAATUVALMISTE!

Malli: **"Isoo-Antti".** **Suurinta metsästyskokoa!**

MIESTEN JOULULAHJA! **PARHAIN PALKINTOESINE!**

Edustajamme: HANNES Helsingissä ja AKI Tampereella.
Kahvaan leikkaamme kullattuna vaakunat, seura-, mainos-,ym. merkit, erilaisia eläinaiheita j.n.e.
Lisäksi henkilönimen joko tekstauskirjasimin tai omakätisenä nimikirjoituksena sekä muuta tekstiä.

Kauhavan Puukkotehdas
Kauhava.
Vanhin puukkotehdas Kauhavalla; perust. 1898.

Uusi Parturiliike

Seinäjoki, Valtionk. 17.
(Vanhan apt. talo.)

Hotelli Suomi

Seinäjoki, Puskantie 4
(I:n apteekin uusi talo). Puh. 109.

KALEVA Maanantaista alkaen klo 6,15 — 8.

Don José Mojica Laulava prinssi

"Laulava Valentino" elokuvassa

E.-P. Järvialueen Maamieskoulu

ALAJÄRVELLÄ

aloittaa 8:n lukuvuotensa enti tammikuun 11 p:nä. Oppilaiksi pyrkivät lähettäköot hakemuksensa joulukuun 15 p:ään mennessä. Hakemuksessa on liitettävä maine- ja lääkärintodistus, jäljennös kansakoulutodistuksesta tai todistus kansak. vastaavista tiedoista sekä vanhempien lupatodistus, jos hakija on alaikäinen. Vähävaraisille jaetaan huomattavia opiskelurahoja, joita haluavien on lähetettävä kunnallislautak. esimiehen antama varattomuustodistus. Hakemuksen saavuttua lähetetään hyväksytylle heti kutsu. Lähempiä tietoja koulusta lähetet. pyydettäessä. Hakemukset ja tiedustelut lähetettävä osoitteella: johtaja M. Rajavaara, Kurejoki.

JOHTOKUNTA.

Kallenkosken Saha Oy.

Töysä

Harjoittaa sahaus- ja puutavaraliikettä

Ostaa ja myy kaikenlaista puutavaraa

Lützen . . .

Jatk. siv. 1.

laisen Ratsuväenmarssin sävelten kaikuessa.

Ohimarssin jälkeen ylioppilaat marssivat Skansenille soihtukulkuein. Siellä piti puheen korkeakoulun rehtori ja tykeillä ammuttiin 21 laukausta sekä laskettiin laakeriseppele sankarikuninkaan rintakuvan juurelle. Tukholman ylikäskynhaltija Elmqvist kuvaili puheessa sankarikuninkaan työn merkitystä. Illalla oli kaikissa kaupungin kirkoissa muistovesper sekä oopperassa juhlanäytäntö.

Upsalassa.

Upsala, 6. 11. STT. Upsalan valtiosalissa lauantaina vietetyssä Kustaa II Aadolfin muistojuhlassa piti Suomen ministeri prof R. Erich puheen ranskaksi ja ruotsiksi johdattaen mieliin Suomen ja Ruotsin yhteisen historian muistoja. Kustaa II Aadolfin kuolinpäivä on Suomessakin kansallinen juhlapäivä, lausui puhuja.

Helsingissä

Muotokuvan paljastus.

Suomen ritariston ja aateliston puolesta paljastettiin eilen klo 11,30 pidetyllä juhlallisuudella Kustaa II Aadolfin muotokuva Ritarihuoneen portaikossa. Juhlassa oli läsnä m.m. tasavallan presidentti puolisoineen, ulkoministeri Yrjö-Koskinen, Ruotsin lähettiläs kenr. Heidenstam y.m. Kunniavartiona oli 4 Uudenmaan rykmentin upseeria. Paljastuspuheen piti ritarihuoneen puheenjohtaja prof. Axel Wallenskjöld. Orkesteri soitti Finlandian ja prof. von Bonsdorff esitti puheessaan Kustaa II Aadolfin uskontopolitiikkaa. Muutakin ohjelmaa suoritettiin runsaasti ja lopuksi laulettiin Maamme.

Muistokiven paljastus.

Klo 13 eilen paljastettiin Vanhassakaupungissa lähellä paikkaa, jossa Suomen säädyt olivat Kustaa Aadolfin kutsusta kokoontuneet ensimäisen kerran, kuninkaan muistokivi runsaan yleisön läsnäollessa. Kunniavartiona oli Helsingin sk:n kunniakomppania. Paljastuspuheen piti tri Bruno Liesch. Suomen Valkoinen Kaarti soitti virren 152 ja patsaan otti kaupungin puolesta vastaan kaupanneuvos I. Lindfors. Soittokunnan esitettyä Suomal. Ratsuväenmarssin ja ruots. ylioppilaskunnan laskettua seppeleen päättyi tilaisuus Maamme-lauluun.

Suurparaati.

Helsingissä oli eilen lukuisia muita juhlia ja kaupunki oli yleisesti liputettu. Jo klo 10 oli valtioneuvoston torilla paraati, jossa kaikki varuskunnan joukko-osastot tarkasti sotaväen päällikkö. Yhdistyneet sotilassoittokunnat esittivät ylikapellimest. Näreen johdolla 30-v. sodan marssin, jota monituhatlukuinen kansanjoukko kuunteli paljastetuin päin. Läsnä olivat m.m. Ruotsin ministeri ja Saksan asiainhoitaja. Juhlallisen kenttäjumalanpalveluksen toimitti sot. pastori Kinos. Lopuksi lauletiin virsi 152.

Hakkapeliittain muistojuhla

ylioppilaskunnan huoneistossa eilen oli tuonut salintäyteisen yleisön. Kun oli soitettu Sibeliuksen musiikkia, piti tervehdyspuheen maist. Vilho Helanen, joka lausui m.m.:

Maist. Helasen puheesta.

Hakkapeliitta on sana, joka siivittää suomalaisen ajatuksen. Se on enemmän kuin kaikkien 30-vuotisen sodan urotekojen summa. Se on kuva uljaasta, kuolemaa halveksivasta suomalaisesta sotilashengestä ja aktiivisesta puolustustahdosta. 30-vuotisessa sodassa ensi kerran astui se henki suomalaisella nimellä maailman tietoisuuteen. Eläen hakkapeliittain hengen turvissa on vihdoin meidän sukupolvemme onnistunut luoda vapaa, itsenäinen valtakunta. Siinä toivossa on tämä juhla järjestetty, että hakkapeliittain kohtalojen kirkastuminen auttaisi meitä itsekutakin ymmärtämään myöskin heidän tervehdyksensä jälkipolville, ja toivossa, että tämän ymmärtämisen merkiksi itsenäisen Suomen pääkaupunkiin kohoaisi valtava Hakkapeliitta-patsas julistamaan jälkeentuleville kansallisen olemassaolomme varminta vakuutta, aktiivista suomalaista puolustustahtoa.

Senjälkeen esitti Väinö Sola yksinlaulua ja tri Arvi Korhonen piti juhlaesitelmän Kustaa II Aadolfin sotien suomalaista arviointia esittäen, valaisten suomalaiselta näkökannalta kuninkaan sotapolitiikkaa ja hakkapeliittain osuutta niihin. Ei milloinkaan suomalaisen talonpojan vapaus ole ollut niin uhattu kuin Kustaa II Aadolfin aikana, lausui puhuja päätyen sitten siihen loistavaan suoritukseen, mikä silloin antoi leiman kansallemme. Lopuksi puhuja arvosteli silloin käytyjä sotia nykyajan kannalta sekä niiden merkitystä Euroopan kehitykselle.

Tilaisuudessa vielä m.m. Y. S. ja Y. L. yhteisesti esittivät Klemetin kirjoittaman ja säveltämän "Lützenin kentiltä", joka herätti suurta innostusta. Kamr. I. Kaikko lausui Koskenniemen "Nimettömät vainajat" ja Eino Leinon Hakkapeliittain marssin. Voimakashenkinen juhla päättyi Maamme-lauluun.

*

Muualla maassamme vietettiin paikallisia juhlatilaisuuksia useita sekä kaupungeissa että maaseuduilla. Liputus Etelä-Pohjanmaallakin oli sangen runsas. Täällä oli juhlia m.m. Nurmossa, Karijoella ja Kauhajoella. Nurmossa puhui kapt. Santavuori, Karijoella maist. Ingman sekä Kauhajoella jumaluusopin tohtori A. Ahtola ja maist. Ingman. Juhlissa oli yleisöä sankat joukot.

Haapalainen

"Ministerin rahoilla tässä nyt on ryypiskelty"

Merkillinen tuhatlappunen tuli Helsingistä

De mortuis nil nisi bene — on vanha latinalainen sananparsi (suomennos nähtävänä tietosanakirjoista). Ikävääähän on yleensä vetääkin keskusteluun vainajia, mutta kovassa paikassa ei auta. Ja Haapalainenhan oli sinä määrin synnynnäinen Kopenickin-kapteeni, ettei hän eläessäänkään olisi kuuluisuutta pahaksi pannut, sillä siihenhän hän juuri pyrki.

Jatkamme viimekertaista lehteilyä iupauksemme mukaisesti. Jäi vielä sanomatta yhtä ja toista, joka antaa pohjavalaisua nykytärkeälle Honkimäen jutuile, joka jälleen tänään tulee kihlakunnanoikeudessa esille. Kun koko Suomi ei kerkiä sitä seuraamaan, annamme siis lisää ennakkokuvauksia.

Haapalaisen vakoilutoiminta alkoi jo 1930 kesällä. Silloin m.m. Helsingissä ihmeteltiin, kuinka eräs asemapäällikkö aina tunkeutui yksityistierä järjestettyihin kokouksiin, joihin pääsyä varten yleensä vaadittiin edustajavalintaa osoittavat paperit. Eräässä sellaisessa kokouksessa H. tarjoutui muiluttamaan koko kommunistisen eduskunnan 10.000 markan maksusta. Tehtävää ei hänelle tietenkään annettu. Mutta vähän myöhemmin hän taas ilmestyi erääseen toiseen kokoukseen, Kämpissä, ja kerskaili muiluttaneensa tärkeimmät kommunistiedustajat. Tällöin hän sai "palkan", 5 kpl. tuhannen markan seteleitä. Kellä oli niin paljon liikoja seteleitä, ei ole tiedossamme, eikä se ole tarpeellistakaan.

"Uudessa Suomessa" oli äskettäin Mäntsälän jutun referoinnissa eräs todistajalausunto, jossa väitettiin, että Haapalainen oli juuri niihin aikoihin (Svinhufvudin pääministerikaudella) ollut hallituksen toimesta määrättynä urkkimaan Lapuan Liikettä. Min. Kuokkanen kyllä ajoi H:n ovesta ulos, kun tämä tarjosi palveluksiaan, mutta olihan niitä muitakin ministereitä. Hänen vakoilijatoimintansa tapahtui sivu poliisiviranomaisten. Ainakin myöhemmin on ilmennyt, että min. Niukkanen tykkäsi Haapalaisesta — eikä ihmekään, sillä kehuskelihan H. itse, että vapaussodastakaan ei olisi tullut mitään ilman häntä itseään. H:n lähimmät esimiehet olivat sitä mieltä, että hänen pitkät "loma"-matkansa saisivat jo loppua, mutta Niukkanen kulkulaitosministerinä ei antanut perään. Eihän toisen luokan vaapalippu valtiolle maksa. H:n vakoilijapalkka kuului olleen noin 20,000 mk., nätti summa, millä tilillä sitten lienee

Yhteen aikaan oli touhun alla n.k. maksujen lakkautus — eli vararikkotila. Kun tämä "liike" piti Helsingissä kokouksiaan, toimi puheenjohtajan paikalla — Haapalainen! Mukava sattuma, kun ajattelee hänen suuria sivutulojaan. Kun tri Johansson kävi n.k. pulakokouksissa esitelmöimässä eri puolilla maata, seurasi hänen kintereillään joka matkalla — Haapalainen! Kokoukset olivat siis ilmeisesti sangen vaarallisia. Erään Lapualle tekemänsä matkan jälkeen H. oli kertonut liikkuneensa min. Niukkasen asioissa. Ja sitten: tod. J:n valallisen lausunnon mukaan oli ent. min. Manner kertonut, että hallituksella (nykyisellä) oli kyllä mies mukana kyyditysasioissa ja levottomuuksia seuraamassa (ei tietenkään niitä järjestämässä). — (Tässä hiukan ajatusharjoitusta: montakohan kertaa H. esim. vuoden mittaan on tavannut Eerolaisen?) Mäntsälän viikolla H. oli käynyt useita kertoja tod. J:n luona ja kerskunut olevansa kiinteissä suhteissa tasavallan presidenttiin. Tätä emme kuitenkaan osaa uskoa. Myöhemmin H. taas oli kertonut todistajalle, kuten muutamille muillekin, yrittäneensä eduskunnan puhemiehen Kyösti Kallion kyyditystä, mutta ei se allut onnistunut, kun Kallio ei määräaikana saapunutkaan Nivalaan. Eräs liminkalainen muuten tietää tänään tästä asiasta enemmänkin.

Mutta saapukaamme jo Honkimäkeen. Kotirauhan rikkominen oli sunnuntainvastaisena yönä. Mutta H. kävi Lapualla jo perjantaina. Jo silloin hän tarvitsi rahaa! Hän soitti Ilmajoelle erääseen pankkiin ja saikin tietää, että sinne (miksei Lapualle?) oli hänelle Helsingistä osotettu rahalähetys, Smk. 1,000:—. Lähettäjänä oli eräs virkamies sisäasiainministeriön poliisiasiainosastosta. Valtion rahat lähetetään tietääksemme valtiokonttorin kautta. Tämä siis ei ollut valtion rahoja, koska lähettäjänä oli yksityishenkilö. Noniin, Haapalainen sai siis rahaa ja pääsi matkustamaan pohjoiseen — missä asioissa, selvenee kai ehkä sanotun liminkalaisen todistuksesta. Takaisin H. tuli lauantaina ja koetti saada Lapualta yli yön jatkuvan puhelinyhteyden etelään. Ja yöllä se sitten tapahtui. H. itse ei maannut sinä yönä, ainakaan hotellihuoneessaan. Tässä on aukko. Missä hän oli? Itse hän on eri todistajille kertonut olleensa hommissa mukana. Ja jo sunnuntaina hän ulkoilmakokouksessa haukkui hallitusta siihen määrään, että L. L:n tukimiehen, luutn. Eonsuun oli vetäistävä H. kesken puhetta niskasta porstuaan. Tätä temppua H. vähän jälkeen kovasti pahoitteli sanoen m.m.: "Jos minun olisi annettu puhua loppuun, niin silloin vasta esimiheni olisivat olleet tyytyväisiä". Olisikohan päiväpalkka noussut? Mielenkiintoista tässä on havaita, että juuri sama mies, joka on hallituksen palveluksessa, ensin pitää räikeän kiihoituspuheen hallitusta vastaan ja lopuksi (seuraavana päivänä) menee vielä "vippaamaan" min Lahdensuolta 500 mk. Ja se oli juuri L. L:n mies, joka hallitusvastaisen kiihoituksen keskeytti.

Mutta ei siinä kyllin. Samana sunnuntaina yritti H. järjestää niin, että Lapualle saapuva poliisikomennuskunta ajettaisiin takaisin, vaikkapa asevoimin, kuten hänen sanansa kuuluvat. "Kyllä te vielä saatte hallituksen niskaanne, jos tuollaisia miehiä tänne nyt laskette". Ja suuresti halventeeraten eteläpohjalaisia saamattomiksi hän lisää: "Minun itseni tässä täytyy kaikki järjestää".

Ja hyvin hän järjestelikin. Lähetti m.m. erään miehen maanantai-iltana ammuskelemaan Honkimäen metsikköön. Ja viinan voimalla hän yllytteli moniaita kansalaisia ajamaan poliisit pois Honkimäestä, yhtymällä kuortanelaisiin, jotka tulevat ensi yönä klo 12 ja tarjoten viinaryyppyjä hän jatkaa: "Ministerin rahoilla tässä nyt on ryypiskelty". Lienee ollut aine kallista, koskapa hän samassa yhteydessä valittaa rahojen taas olevan lopussa ja aikovansa mennä pyytämään min. Lahdensuolta vielä lisää.

Samalle todistajalle, josta tässä viimeksi on kysymys, on H. myöhemmin Lapualta junaan lähtiessään kertonut menevänsä suoraa päätä min. Niukkasen puheille. Ja tunnettuahan on, että tämä "levottomuuksien seuraaja" jouduttuaan etikasta sairaalaan sai sinne viime hetkikseen vieraaksi erään ministerin ja kuoltua poliisit kiireesti kokosivat sieltä hänen paperinsa.

Merkillinen herra tuo asemapäällikkö vainaja. Oli hän miehiään mikä hyvänsä, mutta frekki hän ainakin oli sormen päitä myöten, vaikka olikin, kuten itse kertoi, kohonnut asemapäällikköksi tavallisesta työmihestä. Ihmisellä on hyvä omistaa korkeita tuttavuuksia, saada heiltä "valtakirjoja" "erinäisiä tehtäviä varten", lomaa riittämiin ja rahaa silloin kuin haluttaa. Parempaa ajanvieteromaani- ja filmisankaria saa nykyoloissa etsiä, varsinkin jos osasi oikein maalata sen taustan, jonka pohjalla sankari rehvastelee vetäen huulesta — kaikkia.

Kordelin . . .

Jatko 1 sivulta.

Leinonen kukin 15,000 mk., Antero Kajanto, Lauri Pohjanpää, Heikki Toppila, V. E. Törmänen, K. V. Valve ja Jalmari Sauli kukin 5,000 mk., näyttelijät Glory Leppänen ja Sara Ranin kumpikin 15,000 mk., Ossi Korhonen 10,000 mk., liikuntataidon opettaja Helvi Salminen 15,000 mk., Suomen Näyttämöopisto 15,000 mk., Suomen Näyttelijäliitto 15,000 mk., toimittaja Enso Svanberg 10,000 mk., Valvoja-Aika 30,000 mk., Suomen Sanomalehtimiesten Liitto 50,000 mk., kuvanveistäjät Alpo Sailo 20,000 mk., Arvi Tynys, B. Renvall ja J. Haapasalo kukin 10,000 mk. ja Eino Räsänen 7,000 mk., Suom. Normaalilyseo 10,000 mk., taidemaalarit Ilmari Ikonen 10,000 mk., Arvi Mäenpää ja Anton Lindfors kumpikin 6,000 mk., T. K. Sallinen 7,000 mk., Kaapo Virtanen, V. Lönnberg, V. Kamppuri, Uuno Eskola, G. Ilmoni ja K. Carlstedt kukin 5,000 mk., arkkitehdit Olavi Sahlbom, R. Ypyä ja O. Flodin kukin 12,000 mk., kaivertaja T. Käppi 8,000 mk., koristetaiteilijat E. Kaurio ja Toini Muona kumpikin 10,000 mk., säveltäjät Aarre Merikanto, Sulho Ranta, Uuno Klami ja Arvi Valkonen kukin 8,000 mk., laulajatar Toini Elmgren 10,000 mk., 12 vilutaiteilijan opetuksen järjestämiseen 17,000 mk., Suomen Laulun avustamiseen 24,000 mk., Viipurin Musiikkiopisto 10,000 mk., Suomen Kansanopistoyhdistys 25,000 mk., Suomen Nuorison Liitto 25,000 mk., Pienviljelijäin Keskusliitto 30,000 mk., Suomen Marttaliitto 30,000 mk., Teollisuuseutujen Evankelioimisseura 25,000 mk., Toukola 10,000 mk., Työväenopistojen Liitto 18,000 mk., Työväen Sivistysliitto 20,000 mk., Maatalouskerholiitto 20,000 mk., Karjalan Kansalaisliitto 15,000 mk., Suomen Sokeain Yhdistys 12,000 mk., Kansakoulunopettajain jatkokurssit 15,000 mk., tark. Kl. U. Suomela 10,000 mk.

Kiertopalkinto

PAINISSA ETELÄ-POHJANMAAN URHEILUSEUROILLE.

Lakeuden Sanan lahjoitus.

Tehdäkseen omalta osaltaan jotain eteläpohjalaisen painin hyväksi, on Lakeuden Sana, niin alussa kuin sen toiminta vielä onkin, päättänyt lahjoittaa maakuntamme urheiluseuroille painia varten kiertopalkinnon. Palkinnosta, joka on komea hopeapokaali, saavat piirin seurat kilpailla kahdesti vuodessa, syys- ja kevätkaudella sääntöjen lähemmin määräämin ehdoin ja edustuksin. Ensimäinen kilpailu toimitetaan Seinäjoella, muut vuorotellen eri seurojen luona. Ellei ensimäistä kilpailua voida järjestää vielä joulukuun aikana, siirtyy tämän vuoden syyskilpailu tammikuulle.

Kiertopalkinnolle sääntöjä laatimaan asetetaan toimikunta, johon jokainen seura saa valita edustajansa. Säännöt laaditaan kokouksessa, joka pidetään ensi lauantaina, täällä kun silloin ovat S.U:n järjestämät kansalliset painikilpailut. Kokous pidetään klo 17 Turisti-hotellissa, ja on sanottu palkinto jo silloin siellä nähtävänä. Säännöt julkaisemme lehtemme ensi numerossa. Painiedustuksiaan järjestäville seuroille pyydämme huomauttaa, että pitävät jo nyt mielessään tämän uuden palkinnon, jolla on tarkoituksena vilkastuttaa seuraotteluja ja niiden kautta koko maakunnallista painiurheilua.

Paini.

Syksyn kolmannet kansalliset painikilpailut

E.-P:n piirissä pidetään ensi lauantaina ja sunnuntaina Seinäjoella S. U:n järjestäminä. Kaikesta päättäen tulee näistä Nurmon ja Lapuan painien veroiset. Oman piirin parhaat miehet tulevat osallistumaan ja lisää saapuu sekä etelästä että pohjoisesta.

Lakeuden Sana tiedoittaa tulokset maanantaiaamuna ilmestyvässä numerossaan.

— **Laulavaa prinssiä** saadaan nähdä ja kuulla filmiteatteri Kalevassa Seinäjoella alkuviikosta. Don Jose Mojica on vetävä nimi ja kuuluu hurmaavan meidät lapuanmiehetkin komealla olemuksellaan.

— **Kahvista pyytää** toimitus kiittää Keskus ravintolaa ja Elo ravintolaa, jotka ovat meitä jo alussa muistaneet lähettämällä sopivia mokka-annoksia hikisen työmme lomassa.

Valokuvaamo AINOLA

Vapaudentie

Myytävänä koneita, rulla- ja pakkafilmejä y.m. valokuvaustarpeita.

Amatööritöitä tehdään nopeasti ja halvalla.

Kunnioittaen

Omistaja.

Autonomistajat huom.!

Tarkastakaa autonkuminne ajoissa ja antakaa laittaa ne meillä. Työ suoritetaan ensiluokkaisesti ja uusia kulutuspintoja laitetaan.

Seinäjoen Kumikorjaamossa

Jerikontie 11.

Tunnetusti säännöllinen linja-autoliikenne

SEINÄJOKI—KURIKKA.

Seinäjoella klo 10,30 15,15 18,30
Kurikasta klo 7,20 12,30 16,30

Klo 18,30 lähtevä auto jatkaa Kauhajoelle saakka ja saapuu sinne klo 20,35. Lähtee Kauhajoelta joka aamu klo 6,30 paitsi sunnuntaisin tuntia myöhemmin.

JUHO PELTONEN.

Jalasjärven

kirkolla ja Koskuella olevista

suurista tavaravarastoistani

myyn edelleenkin halvalla ja paljon.

S. S. LAMMI

Etelä-Pohjanmaan kauppiaat

edullisimmin ostatte

valjasteokset ja lapikkaat

E. KESKIMÄELTÄ.

Ilmajoki, puh. 45.

Lääkäreitä Seinäjoella

G. M. v. Essen Ylilääkärin asunto lääninsairaala. 8—10 ja 3—4 (ei lauant. iltap.)

KANTELE E.-P. Maanv.-seuran talo. Sisätauteja ja röntgentutkimuksia Puhelin 294. Klo 9—10. 14,30—16. (Ei lauant.)

Sandelin T:ri Huhtalan talo. Puh. 318 8—9 ja ½3—4

Poijärvi Vast. otto Lääninsairaalassa ent. Kalevan talossa klo 9—10 ja ½5—½6. Puh. Lääninsairaalassa 904.

Asianajotoimistoja:

VARATUOMARI

Ilmari Talvitie

SEINÄJOKI, Kauppak. 9. Puh. 278.

VARATUOMARI

LAURI JOUPPI

Seinäjoella, Pohjoispankin talossa. Puhelin.

VARATUOMARI

Ville Rahkosen Asianajotoimisto

Seinäjoella.

ARTTURI KÄSTÄMÄN

Asianajotoimisto

Seinäjoki, Kalevank. 6. Puh. 133.

LAKEUDEN SANA

Päätoimittaja: **Vilho Viita.**

Lehti ilmestyy joka maanantaiaamu.

Toimitus jo konttori Seinäjoella Koulukadun 3:ssa Seinäjoen kirjapainon yläkerrassa, puh. 85. Avoinna arkipäivisin klo 10—16, sunnuntaisin klo 16—24.

Tilaushinnat:

V. 1932:

Kuukaudelta 4 mk., marraskuun alusta vuoden loppuun 5 mk.

V. 1933:

Koko vuosi 30 mk., puoli vuosi 20 mk., neljännesvuosi 10 mk., kuukausi 4 mk.

Tästä alkaen ensi vuoden loppuun 30 mk.

Tilauksia vastaanottavat maan kaikki postikonttorit ja rautatiekirjakauppa Oy:n myymälät, asiamiehet sekä lehden konttori.

Ilmoitushinnat:

Tekstin jälkeen 1 mk., ennen tekstiä ja tekstissä 1:20 mk. palstamillimetriltä. — Jatkuvista ilmoituksista alennus.

Seinäjoki 1932,
Seinäjoen Kirjapaino.